

UE

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

H O T Ă R Ă R E nr. ____

din _____ 2026

Chișinău

pentru aprobarea Regulamentului cu privire la stabilirea cerințelor pentru furnizarea în condiții de siguranță a serviciilor de handling la sol, pentru întreprinderile care le furnizează, precum și responsabilitățile autorităților naționale de supraveghere

-----

În temeiul art. 6 alin. (3) lit. a) din Codul aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 95-104, art. 189), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Prezenta hotărâre transpune:

- Regulamentul delegat (UE) 2025/20 al Comisiei din 19 decembrie 2024 de completare a Regulamentului (UE) 2018/1139 al Parlamentului European și al Consiliului prin stabilirea unor cerințe pentru furnizarea în condiții de siguranță a serviciilor de handling la sol și pentru organizațiile care le furnizează, CELEX: **32025R0020**, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L, la data de 07.03.2025;

- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2025/23 al Comisiei din 19 decembrie 2024 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2018/1139 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește cerințele de supraveghere a serviciilor de handling la sol și a organizațiilor care le furnizează, CELEX: **32025R0023**, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L, la data de 07.03.2025.

1. Se aprobă Regulamentul cu privire la stabilirea cerințelor pentru furnizarea în condiții de siguranță a serviciilor de handling la sol, pentru întreprinderile care le furnizează, precum și responsabilitățile autorităților naționale de supraveghere (se anexează).

2. Controlul asupra executării prezentei Hotărâri se pune în sarcina Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.

3. Prezenta hotărâre se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și intră în vigoare la 27 martie 2028.

PRIM-MINISTRU

Alexandru MUNTEANU

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul infrastructurii
și dezvoltării regionale

Vladimir BOLEA

Aprobat

prin Hotărârea Guvernului

nr. _____ din _____ 2026

REGULAMENT

cu privire la stabilirea cerințelor pentru furnizarea în condiții de siguranță a serviciilor de handling la sol, pentru întreprinderile care le furnizează, precum și responsabilitățile autorităților de supraveghere

Capitolul I

OBIECTUL ȘI DOMENIUL DE APLICARE

1. Prezentul Regulament stabilește cerințe pentru:

- 1.1. furnizarea serviciilor de handling la sol;
- 1.2. întreprinderile care le furnizează pe aerodromurile din Republica Moldova;
- 1.3. autoritățile naționale competente responsabile cu supravegherea serviciilor de deservire la sol și a întreprinderilor care furnizează astfel de servicii.

2. Prevederile Regulamentului se aplică întreprinderilor de deservire la sol care furnizează oricare dintre serviciile de handling la sol specificate la pct. 3, pe unul sau mai multe aerodromuri, și nu aduc atingere prevederilor Regulamentului privind procedurile administrative referitoare la întreprinderile de deservire la sol.

3. Prevederile Regulamentului se aplică următoarelor servicii furnizate:

3.1. handlingul pasagerilor, inclusiv al pasagerilor cu mobilitate redusă, inclusiv pe aspecte de siguranță privind acceptarea pasagerilor și a bagajelor pe aerodrom, siguranța pasagerilor în timpul îmbarcării și debarcării cu ajutorul echipamentelor de deservire la sol și în timpul tranzitului sau al transferului, precum și transportul la sol al pasagerilor între terminal și ieșirilor la îmbarcare;

3.2. handlingul bagajelor, inclusiv identificarea, sortarea, stivuirea, transferul, sosirea și primirea bagajelor;

3.3. următoarelor activități de deservire a aeronavelor:

3.3.1. exploatarea echipamentelor de deservire la sol utilizate pentru serviciile de handling la sol, inclusiv încărcarea și descărcarea produselor de catering, precum și deplasarea respectivelor echipamente pe platformă și în jurul aeronavei;

3.3.2. alimentarea și extragerea combustibilului aeronavelor, și anume serviciile de alimentare cu combustibil a aeronavelor pe aerodrom;

- 3.3.3. deservirea toaletelor aeronavelor;
- 3.3.4. deservirea instalației de apă potabilă;
- 3.3.5. curățarea exteriorului aeronavei;
- 3.3.6. dejiivrarea și antiijivrarea aeronavelor;
- 3.4. următoarelor activități de rotație a aeronavelor:
  - 3.4.1. activitățile legate de sosirea aeronavei, inclusiv asigurarea aeronavei la sol;
  - 3.4.2. încărcarea și descărcarea bagajelor, a mărfurilor, a poștei, a produselor de catering și supravegherea încărcării;
  - 3.4.3. activitățile legate de plecarea aeronavei;
  - 3.4.4. tractarea și împingerea aeronavei;
- 3.5. următoarelor activități de handling al mărfurilor și al poștei pe un aerodrom:
  - 3.5.1. acceptarea mărfurilor în numele operatorului aeronavei;
  - 3.5.2. stivuirea și depozitarea finală;
  - 3.5.3. cântărirea finală și etichetarea dispozitivelor de încărcare unitară;
  - 3.5.4. verificările finale înainte de transportul aerian;
  - 3.5.5. transportul la sol al mărfurilor și al poștei între punctul de verificare finală și aeronavă.

4. Prevederile Regulamentului nu se aplică următoarelor activități și întreprinderi care le desfășoară:

- 4.1. dirijarea la sol a aeronavelor;
- 4.2. sarcinile de dispecerat de zbor efectuate de dispecerii de zbor;
- 4.3. sarcinile de control al încărcăturii legate de planificarea încărcăturii, calcularea masei și a centrajului, mesajele și comunicările privind controlul încărcăturii, precum și eliberarea de documente de control al încărcăturii;
- 4.4. supervizarea la sol;
- 4.5. handlingul uleiului pentru aeronavă (inclusiv alimentarea, deservirea) efectuat de organizații de întreținere autorizate în temeiul Regulamentului privind continuitatea navigabilității aeronavelor și a produselor, reperelor și dispozitivelor aeronautice și autorizarea întreprinderilor și a personalului cu atribuții în domeniu (în continuare Hotărârea Guvernului Nr. 465/2025), de alte organizații conforme cu prevederile acesteia, și de alte organizații de întreținere care dețin o autorizație eliberată în conformitate cu Capitolul 6 din Anexa 8 a Organizației Aviației Civile Internaționale (în continuare OACI);
- 4.6. curățarea exteriorului aeronavei atunci când această activitate este efectuată de întreprinderi de întreținere autorizate în temeiul Hotărârii Guvernului Nr. 465/2025, de alte organizații conforme cu prevederile acesteia, și de alte organizații de întreținere care dețin o autorizație eliberată în conformitate cu Capitolul 6 din Anexa 8 a OACI, iar activitatea este inclusă în manualul de întreținere al întreprinderii;
- 4.7. orice altă activitate de handling la sol atunci când este efectuată de o organizație de întreținere autorizată în temeiul Hotărârii Guvernului Nr. 465/2025, de alte organizații conforme cu prevederile acesteia, și de alte organizații de întreținere care dețin o autorizație eliberată în conformitate cu Capitolul 6 din Anexa 8 a OACI în scopul întreținerii aeronavei;

4.8. transportul la sol al pasagerilor și al membrilor echipajului, atunci când acesta este singurul serviciu furnizat de o întreprindere de deservire la sol;

4.9. handlingul propriu, atunci când este efectuat de operatorii de aeronave care efectuează oricare dintre următoarele tipuri de operațiuni:

4.9.1. operațiuni de transport aerian comercial cu alte aeronave decât cele motorizate complexe;

4.9.2. orice operațiuni de zbor cu aeronave motorizate complexe sau cu alte aeronave decât cele motorizate complexe care nu sunt operațiuni de transport aerian comercial;

4.10. handlingul pasagerilor cu mobilitate redusă, sau transportul la sol al pasagerilor și al membrilor echipajului, sau ambele, atunci când acestea sunt singurele servicii de handling la sol furnizate de un operator de aerodrom cu propriul personal, necumulate cu alte servicii de handling la sol furnizate de operatorul de aerodrom respectiv.

Capitolul II DISPOZIȚII GENERALE

5. În sensul prezentului Regulament, se aplică următoarele noțiuni:

5.1. întreprindere de deservire la sol - una dintre următoarele:

5.1.1. o întreprindere de deservire la sol de sine stătătoare sau o întreprindere de deservire la sol care face parte dintr-o grupare economică unică de întreprinderi de deservire la sol;

5.1.2. operator aerian - o persoană juridică care a efectuat cel puțin 500 de operațiuni de transport aerian comercial de pasageri sau cel puțin 52 de operațiuni de transport aerian comercial de mărfuri cu plecare de pe aeroporturile din Republica Moldova în perioada de raportare anterioară sau, în cazul în care persoana respectivă nu poate fi identificată, proprietarul aeronavei.

5.1.3. un operator de aeronave care furnizează servicii de handling la sol pentru el însuși sau în cadrul unei grupări economice unice de transportatori aerieni (handling propriu);

5.2. grupare economică unică de întreprinderi de deservire la sol - două sau mai multe întreprinderi de deservire la sol care furnizează servicii în mai multe state și sunt înregistrate pe teritorii cărora li se aplică tratatele, care facilitează armonizarea sistemelor lor de management și a principalelor lor procese organizaționale în scopul respectării prezentului regulament, inclusiv aplicarea aceluiași politici, procese și proceduri în cazul componentelor sistemelor lor de management, cum ar fi managementul siguranței, documentarea, monitorizarea conformității, gestionarea modificărilor, pregătirea personalului de handling la sol, procedurile operaționale și programul de întreținere a echipamentelor de deservire la sol.

5.3. handling al pasagerilor - activitățile legate de orice tip de asistență acordată pasagerilor care sosesc, pleacă, sunt transferați sau se află în tranzit, inclusiv, după caz, acceptarea pasagerilor și a bagajelor, verificarea documentelor de călătorie și a biletelor de avion, eliberarea cărților de îmbarcare, activitățile la poartă, îmbarcarea și debarcarea pasagerilor;

- 5.4. echipament de deservire la sol - un vehicul mobil motorizat sau nemotorizat, un aparat sau un echipament mobil care este proiectat, construit și utilizat pentru furnizarea de servicii de handling la sol pe suprafața de mișcare a unui aerodrom;
- 5.5. handling al bagajelor - un proces constând în mai multe etape care includ sortarea bagajelor, stivuirea bagajelor, transportul bagajelor de la zona de sortare la aeronavă și viceversa, livrarea bagajelor la poartă, sosirea bagajelor, soluționarea cazurilor de manipulare necorespunzătoare a bagajelor, verificarea concordanței între bagaje și pasageri;
- 5.6. serviciu de alimentare cu combustibil a aeronavelor - livrarea de combustibil către o aeronavă;
- 5.7. dejivrarea aeronavei - o procedură la sol prin care chiciura, gheața, zăpada sau zăpada topită sunt înlăturate de pe o aeronavă pentru asigurarea unor suprafețe necontaminate. Procesul poate combina dejivrarea și antiijivrarea efectuate în două etape;
- 5.8. antiijivrarea aeronavei - o procedură la sol care asigură protecția împotriva formării de chiciură sau gheață și a acumulării de zăpadă sau de zăpadă topită pe suprafețele tratate ale aeronavei pentru o perioadă de timp limitată (durata de acțiune);
- 5.9. rotația aeronavei - un proces coordonat de activități asociate cu handlingul unei aeronave, al pasagerilor, al bagajelor, al poștei și al mărfurilor acesteia, care se desfășoară într-un interval de timp prestabilit între sosirea și plecarea aeronavei;
- 5.10. încărcarea aeronavei - stivuirea încărcăturii sau a dispozitivelor de încărcare unitară la bordul aeronavei, în conformitate cu instrucțiunile de încărcare;
- 5.11. bagaj - bunurile personale sau alte articole ale unui pasager sau ale unui membru al echipajului transportate într-un zbor;
- 5.12. mărfuri sau încărcătură - produse sau bunuri care sunt transportate la bordul unei aeronave, altele decât bagajele, poșta, materialele companiei, poșta companiei și proviziile de bord, care nu sunt consumate sau utilizate în timpul zborului;
- 5.13. poștă - trimerile de corespondență și alte articole, altele decât poșta operatorului aeronavei, prezentate spre trimitere și destinate serviciilor poștale în conformitate cu normele Uniunii Poștale Universale (UPU);
- 5.14. tractare a unei aeronave - deplasarea spre înainte a unei aeronave în funcțiune sau scoase din funcțiune, prin utilizarea puterii externe a echipamentului de deservire la sol care susține trenul de aterizare anterior al aeronavei sau care este atașat la acesta;
- 5.15. împingere a unei aeronave - deplasarea unei aeronave dintr-o poziție de parcare cu botul înainte, prin utilizarea puterii externe a echipamentelor de deservire la sol. Operațiunea poate implica o bară de remorcare;
- 5.16. dispozitiv de încărcare unitară - un dispozitiv de grupare și imobilizare a mărfurilor, a poștei și a bagajelor pentru transportul aerian, care este fie un container de aeronavă, fie o combinație între un palet de aeronavă și o plasă pentru paleți de aeronavă, proiectat pentru a fi reținut direct de sistemul de încărcare a mărfurilor al aeronavei;
- 5.17. control al încărcăturii - un proces aflat în responsabilitatea operatorului aeronavei, menit să garanteze că aeronava este încărcată în condiții de siguranță și în mod eficient înainte de fiecare zbor;

5.18. întreprindere care furnizează servicii de handling la sol în mai multe state - o întreprindere de deservire la sol sau un operator de aeronave care efectuează handling propriu, care furnizează servicii pe aerodromuri din mai multe state și este supravegheată de mai multe autorități competente. Aceasta include întreprinderi care pot sau nu să facă parte dintr-o grupare economică unică de întreprinderi de deservire la sol sau dintr-o grupare economică unică de transportatori aerieni;

5.19. audit - un proces sistematic, independent și documentat pentru obținerea de dovezi și evaluarea acestora în mod obiectiv cu scopul de a determina în ce măsură sunt îndeplinite cerințele;

5.20. inspecție - în contextul monitorizării și supravegherii conformității, o evaluare independentă și documentată a conformității realizată prin observare și evaluare însoțită, după caz, de măsurători, de teste sau de calibrări, pentru a verifica conformitatea cu cerințele aplicabile; în timp ce o inspecție poate face parte dintr-un audit, dar poate fi efectuată și în afara planului normal de audit, în special pentru a verifica închiderea unei anumite constatări;

5.21. bunuri periculoase (*Dangerous Goods*, DG) - articole sau substanțe care pot reprezenta un pericol pentru sănătate, siguranță, bunurile materiale sau mediu și care se regăsesc în lista cu bunuri periculoase din instrucțiunile tehnice sau care sunt clasificate conform acestor instrucțiuni;

5.22. instrucțiuni tehnice ale OACI - documentul OACI 9284 „Instrucțiuni tehnice pentru siguranța transportului aerian al bunurilor periculoase”;

5.23. notificare către căpitan (*Notification To Captain*, NOTOC) - informații scrise exacte și lizibile furnizate comandantului sau pilotului comandant cu privire la transporturile de bunuri periculoase sau la alte mărfuri speciale care urmează să fie transportate la bordul aeronavei;

5.24. cultură justă - cultură justă, astfel cum este definită în Reglementarea aeronautică civilă „Regulamentul privind raportarea, analiza și acțiunile subsecvente cu privire la evenimentele de aviație civilă”, aprobat prin ordinul ministrului economiei și infrastructurii Nr. 119/2020, (în continuare RAC-RAASEAC, aprobat prin Ordinul Nr. 119/2020);

5.25. handlingul aeronavei - toate activitățile de handling la sol și comunicațiile care au loc pe suprafața de mișcare, inclusiv alimentarea și extragerea combustibilului aeronavei, dejivrarea și antiijivrarea aeronavei, realimentarea cu apă potabilă, serviciile de toaletă și de evacuare a apelor uzate, handlingul produselor de catering, serviciile de curățenie a aeronavei, furnizarea și exploatarea echipamentelor de deservire la sol, accesul aeronavei, asigurarea aeronavei la sol, încărcarea și descărcarea aeronavei, împingerea sau tractarea aeronavei, atașarea și îndepărtarea echipamentelor, operarea vehiculelor și a echipamentelor în imediata vecinătate a aeronavei;

5.26. pasarelă de îmbarcare a pasagerilor - un coridor telescopic care se întinde de la un terminal al aeroportului la o aeronavă pentru îmbarcarea și debarcarea pasagerilor;

5.27. coordonare a rotației - o funcție de handling la sol cu rol de siguranță, care coordonează activitățile de handling la platformă și se încheie cu autorizarea (expedierea) unui zbor după finalizarea serviciilor de handling la sol pentru aeronava de pe platformă;

5.28. compartiment de marfă - zona unei aeronave care poate fi utilizată pentru transportul de mărfuri și/sau bagaje;

5.29. zonă de restricționare a echipamentelor (*Equipment Restraint Area, ERA*) - o zonă tampon de siguranță în jurul aeronavei, care trebuie să fie eliberată de obstacole și de resturi de obiecte străine înainte și după sosirea și plecarea aeronavei și în timpul manevrării aeronavei spre și dinspre poziția de staționare, cu excepția echipamentelor de deservire la sol și a personalului necesar pentru manevrare;

5.30. instrucțiuni de încărcare - un set de instrucțiuni care ajută persoana care supraveghează încărcarea aeronavei să asigure încărcarea corectă și în condiții de siguranță a aeronavei;

5.31. documentație privind masa și centrajul - documente care conțin date privind masa și centrajul aeronavei, centrul de greutate, încărcătura aeronavei, notificarea către căpitan (NOTOC) pentru bunurile periculoase, instrucțiunile de încărcare, informațiile privind încărcătura.

5.32. supraveghere în cooperare - un proces coordonat de supraveghere care implică mai multe autorități competente pentru a supraveghea o întreprindere care furnizează servicii de handling la sol pe aerodromuri aflate sub jurisdicția mai multor autorități competente; întrucât autoritățile competente își stabilesc sarcinile individuale, fac schimb de date și informații relevante pentru supraveghere, promovează cooperarea pentru a asigura o supraveghere uniformă și o utilizare eficientă a resurselor, printre altele prin evitarea duplicării sarcinilor, a auditurilor și a inspecțiilor.

Capitolul III

CONDIȚII ȘI PROCEDURI

PENTRU ÎNTREPRINDERILE CARE FURNIZEAZĂ

SERVICII DE HANDLING LA SOL

6. Condițiile necesare pentru ca întreprinderile ce furnizează servicii de handling la sol să poată declara că dispun de capacitatea și mijloacele necesare pentru a-și îndeplini responsabilitățile legate de furnizarea în condiții de siguranță a serviciilor sunt stabilite în Anexa nr.1 la prezentul Regulament.

7. Procedurile necesare pentru ca întreprinderile ce furnizează servicii de handling la sol să poată declara că dispun de capacitatea și mijloacele necesare pentru a-și îndeplini responsabilitățile legate de furnizarea în condiții de siguranță a serviciilor sunt stabilite în Anexa nr. 2 la prezentul Regulament.

Capitolul IV

OBLIGAȚIILE AUTORITĂȚII NAȚIONALE COMPETENTĂ DE SUPRAVEGHERE

8. Autoritatea națională competentă de supraveghere a respectării normelor în ceea ce privește întreprinderile de deservire la sol care operează pe aerodromurile din Republica Moldova este Autoritatea Aeronautică Civilă (în continuare - AAC).

9. AAC are următoarele obligații:

9.1. să solicite declarații din partea întreprinderilor care furnizează servicii de handling la sol pe aerodromurile pe care le-a certificat/le supraveghează;

9.2. să supravegheze activitatea întreprinderilor de deservire la sol pe care le-a certificat/le supraveghează;

9.3. să se asigure că personalul responsabil de supraveghere este pregătit, calificat și competent în mod corespunzător, iar competența acestuia este menținută;

9.4. să contribuie la realizarea unei supravegheri în cooperare eficace, după caz;

9.5. să ia sau să inițieze măsuri de asigurare a respectării legii în funcție de caz.

10. Obligațiile AAC sunt detaliate în anexa nr. 3 la prezentul Regulament.

11. AAC se asigură că dispune de capacitățile și resursele necesare pentru a-și îndeplini responsabilitățile care îi revin în temeiul prezentului Regulament.

12. AAC se asigură că își exercită competențele în mod imparțial și transparent.

Capitolul V

SUPRAVEGHEREA

13. AAC își coordonează activitatea pentru a asigura supravegherea eficientă a tuturor activităților de deservire la sol și întreprinderilor care le efectuează, în cadrul domeniului său de competență.

14. AAC se asigură că personalul său nu exercită activități de supraveghere atunci când acest fapt ar putea duce în mod direct sau indirect la un conflict de interese.

15. Personalul autorizat de AAC să desfășoare activități de supraveghere este împuternicit să execute următoarele sarcini:

15.1. să examineze înregistrările, datele, procedurile și orice alte materiale relevante pentru executarea sarcinii de supraveghere;

15.2. să facă copii sau extrase din astfel de înregistrări, date, proceduri și alte materiale;

15.3. să solicite o explicație verbală la fața locului, atunci când este necesar;

15.4. să aibă acces la incintele, bazele de operare sau alte zone relevante și la mijloacele de transport;

15.5. să efectueze audituri, investigații, teste, exerciții, evaluări, inspecții; și

15.6. să ia sau să inițieze măsuri de asigurare a respectării legii în funcție de caz.

16. Dacă este necesar, AAC poate împuternici personal să execute sarcini suplimentare în scopul desfășurării activităților de supraveghere.

17. AAC ia toate măsurile necesare de asigurare a respectării cadrului normativ național, inclusiv modificarea, limitarea, suspendarea sau revocarea certificatelor pe care le-a eliberat, și impunerea de penalități, pentru a pune capăt încălcărilor identificate.

18. AAC interzice, limitează sau supune anumite condiții, în interesul siguranței, activitățile menționate în Codul aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017 (pentru prestarea serviciilor de deservire la sol).

Capitolul VI DISPOZIȚII TRANZITORII

19. Prin derogare de la punctul ARGH.OVS.305 litera (c), AAC efectuează cel puțin o supraveghere cuprinzătoare a tuturor întreprinderilor care funcționează în regim de declarare până la 27 martie 2030.

20. AAC ține seama de experiența operațională anterioară a unei organizații atunci când își elaborează planul de supraveghere.

21. Următoarele puncte se aplică de la 27 martie 2031, după cum urmează:

21.1. punctul ARGH.GEN.125 litera (c);

21.2. punctul ARGH.GEN.136;

21.3. punctul ARGH.MGM.200 litera (e);

21.4. punctul ARGH.MGM.205 litera (e);

21.5. punctul ARGH.MGM.211;

21.6. punctul ARGH.OVS.300 litera (f).

21.7. punctul ORGH.MGM.201.

Anexa nr. 1
la Regulamentul cu privire la
stabilirea cerințelor pentru
furnizarea în condiții de
siguranță a serviciilor de
handling la sol, pentru
întreprinderile care le
furnizează, precum și
responsabilitățile autorităților
naționale de supraveghere

Condițiile necesare pentru ca întreprinderile ce furnizează servicii de handling la sol să poată declara că dispun de capacitatea și mijloacele necesare pentru a-și îndeplini responsabilitățile legate de furnizarea în condiții de siguranță a serviciilor

(PARTEA ORGH)

SUBPARTEA GEN

CERINȚE GENERALE

ORGH.GEN.100 Domeniul de aplicare

Prezenta anexă stabilește cerințe privind următoarele:

- a) responsabilitățile întreprinderilor enumerate la pct.5.1 din prezentul Regulament, care furnizează servicii de handling la sol pe unul sau mai multe aerodromuri din Republica Moldova;
- b) condițiile și procedurile aplicabile declarațiilor depuse de întreprinderile respective.

ORGH.GEN.105 Autoritatea competentă

- a) Autoritatea competentă responsabilă de primirea declarațiilor din partea unei întreprinderi care furnizează servicii de handling la sol pe un aerodrom de pe teritoriul Republicii Moldova este Autoritatea Aeronautică Civilă.
- b) O grupare economică unică de întreprinderi de deservire la sol sau un operator de aeronave care efectuează handling propriu care are sediul principal pe teritoriul Republicii Moldova și furnizează servicii de handling la sol în mai multe state trebuie să depună o declarație la AAC, dacă sediul principal de activitate al întreprinderii este situat pe teritoriul Republicii Moldova.
- c) Sediul principal al unei grupări economice unice de întreprinderi de deservire la sol, menționat la litera (b), se stabilește pe baza tuturor criteriilor următoare:
  - 1. este locul în care sunt exercitate funcțiile financiare corporative; acestea cuprind toate activitățile financiare necesare pentru a gestiona și a menține organizația viabilă și adecvată din punct de vedere financiar;

2. este locul în care managerul responsabil, care deține responsabilitatea finală pentru siguranță în cadrul întreprinderii sale, își exercită rolul;

3. este centrul de control efectiv și real din care sunt gestionate în mod regulat activitățile de dezvoltare și continuitate a activității, de strategie și planificare care afectează gruparea economică unică de întreprinderi de deservire la sol în ansamblu.

ORGH.GEN.110 Responsabilitățile întreprinderii de deservire la sol

a) Întreprinderea de deservire la sol este responsabilă de furnizarea în condiții de siguranță a serviciilor, în conformitate cu toate elementele următoare:

1. Codul aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017 și actele sale subsecvente;

2. declarația sa prezentată către AAC că dispune de capacitatea, de mijloacele necesare și echipamentele cu impact asupra siguranței, operarea aerodromurilor și furnizarea de servicii de handling la sol și AMS pentru a-și îndeplini responsabilitățile asociate serviciilor furnizate cu respectarea cerințelor esențiale prevăzute în Codul aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017 și actele sale subsecvente;

3. procedurile de operare locală cuprinse în manualul aerodromului, inclusiv pe cele referitoare la circulația vehiculelor, a echipamentelor și a personalului său, precum și la riscurile asociate operării aerodromului pe timp de iarnă, pe timp de noapte și în condiții meteorologice nefavorabile;

4. procedurile operaționale și instrucțiunile operatorului de aeronave referitoare la serviciile de handling la sol, atunci când sunt furnizate sau, dacă nu sunt furnizate, în conformitate cu procedurile operaționale ale întreprinderii de deservire la sol.

b) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să întocmească un manual de handling la sol în conformitate cu punctul ORGH.DOC.110 și să își desfășoare activitățile în conformitate cu acesta.

c) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să stabilească standarde și obiective pentru desfășurarea în condiții de siguranță a activităților de handling la sol și trebuie să elaboreze proceduri operaționale pentru realizarea acestora. Ea trebuie, de asemenea, să definească funcțiile necesare pentru desfășurarea activităților respective, inclusiv procesul decizional, autoritatea, sarcinile și responsabilitățile aferente funcțiilor respective.

d) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să se asigure că întregul personal implicat în activitățile de handling la sol:

1. este pregătit în mod corespunzător și și-a demonstrat competența de a-și îndeplini sarcinile atribuite înainte de a i se permite să-și exercite atribuțiile fără supraveghere, și că își menține competența;

2. își cunoaște responsabilitățile care îi revin și înțelege rolul și modul în care sarcinile sale sunt legate de siguranța operațiunilor aerodromului și a celor de transport aerian.

e) Atunci când utilizează orice echipament de deservire la sol (Ground Support Equipment, în continuare GSE) pentru a efectua activități de handling la sol, întreprinderea de deservire la sol trebuie să instituie și să implementeze un program de întreținere pentru echipamentele sale de deservire la sol.

ORGH.GEN.115 Începerea desfășurării activității

O întreprindere de deservire la sol poate începe să își desfășoare activitatea pe un aerodrom atunci când îndeplinește cumulativ următoarele două condiții:

- a) au fost stabilite acorduri oficiale cu operatorul de aerodrom respectiv;
- b) întreprinderea de deservire la sol și-a declarat activitatea Autorității Aeronautice Civile, utilizând formularul prevăzut în apendicele 1 la prezenta anexă.

ORGH.GEN.120 Mijloace acceptabile de punere în conformitate (AMC)

a) Întreprinderea de deservire la sol poate utiliza mijloace alternative de punere în conformitate (AltMoC) față de mijloacele acceptabile de punere în aplicare de AAC, pentru a demonstra conformitatea cu Codul aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017 și cu actele sale subsecvente.

b) Dacă întreprinderea de deservire la sol utilizează AltMoC, aceasta trebuie să o pună la dispoziția AAC în timp util în scopul supravegherii.

ORGH.GEN.125 Utilizarea standardelor aplicabile sectorului de profil

Pentru a-și îndeplini responsabilitățile în ceea ce privește furnizarea în condiții de siguranță a serviciilor de handling la sol, întreprinderea de deservire la sol poate utiliza propriile proceduri operaționale sau standarde aplicabile sectorului de profil, sau ambele.

ORGH.GEN.130 Managementul modificărilor

a) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să dezvolte, să implementeze și să mențină un proces ca parte a sistemului său de management pentru managementul modificărilor aduse proceselor, procedurilor și serviciilor pe care le-a instituit. În cazul în care modificările afectează în mod direct capacitatea sa de a furniza servicii de handling la sol în condiții de siguranță, Întreprinderea trebuie să se asigure că:

1. evaluează riscurile în materie de siguranță ale modificărilor preconizate și implementează măsuri de atenuare pentru a gestiona aceste riscuri;
2. determină dacă și în ce mod modificările îi afectează interfețele cu alte organizații și, dacă este necesar, implică organizațiile respective în evaluarea și atenuarea riscurilor în materie de siguranță și aliniaza măsurile de atenuare respective pentru a evita contradicțiile sau deteriorarea siguranței;
3. comunică modificările și măsurile de atenuare organizațiilor afectate de acestea;
4. documentează procesul.

b) În cazul în care modificările îi afectează declarația, Întreprinderea de deservire la sol trebuie să actualizeze declarația și să o prezinte AAC fără întârzieri nejustificate.

c) În pofida dispozițiilor literelor (a) și (b), evaluarea riscurilor care decurg din orice modificări planificate și din documentația aferentă trebuie să proporțională cu dimensiunea și complexitatea întreprinderii de deservire la sol.

d) În pofida dispozițiilor literelor (a), (b) și (c), operatorii de aeronave care efectuează handling propriu și operatorii aerieni care furnizează servicii de handling la sol pot aplica procesul lor deja existent de management al modificărilor pentru managementul modificările

legate de furnizarea de servicii de handling la sol.

e) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să furnizeze AAC documentația relevantă referitoare la litera (a) în timp util pentru un audit sau o inspecție.

ORGH.GEN.140 Accesul

Pentru a se putea stabili dacă o organizație de handling la sol acționează în conformitate cu declarația sa, întreprinderea de deservire la sol trebuie să se asigure, în orice moment, că persoanelor autorizate în mod corespunzător de AAC:

a) li se acordă accesul la orice fel de instalație, document, evidențe, date, proceduri sau la orice alt material relevant pentru activitatea întreprinderii;

b) li se permite să efectueze sau să asiste la orice fel de acțiune, inspecție, test, evaluare sau exercițiu pe care AAC îl consideră necesar.

ORGH.GEN.145 Furnizarea de documente în scopuri de supraveghere

Întreprinderea de deservire la sol trebuie să transmită AAC cea mai recentă versiune a următoarelor documente, de preferință în format electronic, într-un interval de timp convenit de comun acord cu AAC și în timp util înainte de efectuarea unui audit sau a unei inspecții de supraveghere:

a) dacă este cazul, o listă a AltMoC utilizate pentru activitățile de handling la sol;

b) manualul de handling la sol al întreprinderii;

c) orice alte documente solicitate de AAC pentru pregătirea unui audit sau a unei inspecții.

ORGH.GEN.150 Constatări și acțiuni corective

a) Atunci când AAC constată o neconformitate, întreprinderea de deservire la sol trebuie să ia următoarele măsuri în termenul stabilit de AAC:

1. să identifice principala (principalele) cauză (cauze) a(le) neconformității (neconformităților) și factorii care contribuie la aceste neconformități;

2. să elaboreze un plan de acțiuni corective care să abordeze cauza (cauzele) principală (principale) și factorii care contribuie la neconformitate (neconformități);

3. să demonstreze implementarea acțiunii (acțiunilor) corective într-un mod satisfăcător pentru AAC, fie la nivelul sistemului de management, fie la nivelul sediului, fie la nivelul ambelor, după caz.

b) Atunci când neconformitatea afectează în mod direct riscul în materie de siguranță la nivelul operatorului de aeronave sau al operatorului de aerodrom sau responsabilitățile acestora, întreprinderea de deservire la sol trebuie să informeze, fără întârzieri nejustificate, operatorul de aerodrom și operatorii de aeronave în cauză cu privire la acțiunile enumerate la litera (a) și, dacă este cazul, să coordoneze cu aceștia respectivele acțiuni în termenul menționat la litera (a).

ORGH.GEN.155 Reacția imediată la o problemă de siguranță și directive de siguranță

a) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să implementeze, fără întârzieri nejustificate, orice măsuri de siguranță sau directive de siguranță mandatate de AAC ca reacție imediată la o problemă de siguranță.

b) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să informeze, fără întârzieri nejustificate, operatorul de aeronave căruia îi furnizează servicii și operatorii de aerodrom vizați cu privire la implementarea măsurilor sau a directivelor de siguranță menționate la litera (a).

ORGH.GEN.160 Raportarea evenimentelor legate de siguranță

a) Ca parte a sistemului său de management menționat la punctul ORGH.MGM.200 din prezenta anexă, Întreprinderea de deservire la sol trebuie să instituie și să mențină un sistem de raportare a evenimentelor legate de siguranță care să îndeplinească cerințele Regulamentului privind raportarea, analiza și acțiunile subsecvente cu privire la evenimentele de aviație civilă și Codului aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017, precum și ale actelor sale subsecvente. Acest sistem trebuie să includă raportarea obligatorie și raportarea voluntară.

b) Întreprinderea de deservire la sol are obligația de a raporta:

1. Autorității Aeronautice Civile a Republicii Moldova, în calitate de autoritate competentă, precum și oricărei alte autorități sau organizații care, potrivit cadrului normativ național, trebuie informată cu privire la producerea unui eveniment, orice eveniment sau situație în materie de siguranță care pune în pericol sau care, în lipsa unor măsuri de remediere ori soluționare, ar putea pune în pericol o aeronavă, ocupanții acesteia sau orice altă persoană; în special, există obligația de a raporta orice accident sau incident grav;

2. Autorității Aeronautice Civile, în calitate de autoritate competentă, cu privire la orice eveniment produs pe teritoriul Republicii Moldova legat de transportul bunurilor periculoase.

c) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să transmită, de asemenea, raportul de eveniment menționat la litera (b) operatorului de aerodrom pe care a avut loc evenimentul și operatorului de aeronave afectat. Dacă este cazul, raportul se transmite, de asemenea, furnizorului de servicii de trafic aerian și oricărei alte întreprinderi de deservire la sol vizate care operează pe aerodromul pe care a avut loc evenimentul.

d) Rapoartele de eveniment:

1. se transmit autorităților respective menționate la litera (b) și organizațiilor menționate la litera (c) cât mai curând posibil, dar nu mai târziu de 72 de ore de la data la care Întreprinderea de deservire la sol a luat cunoștință de eveniment, cu excepția cazului în care există circumstanțe excepționale care împiedică acest lucru; și

2. trebuie să conțină toate informațiile pertinente despre situația aflată la cunoștința întreprinderii de deservire la sol în momentul raportării.

e) Pentru rapoartele menționate la litera (b), Întreprinderea de deservire la sol trebuie să prezinte, după caz, un raport privind acțiunile subsecvente pentru a furniza detalii cu privire la acțiunile pe care intenționează să le întreprindă pentru a preveni evenimente similare pe

viitor, de îndată ce respectivele acțiuni au fost identificate. Raportul privind acțiunile subsecvente:

1. se trimite entităților menționate la literele (b) și (c);
2. se întocmește în forma și modul stabilite de AAC

ORGH.GEN.165 Sistemul de raportare a problemelor de siguranță

a) Sistemul de raportare menționat la punctul ORGH.GEN.160 trebuie să conțină mijloacele și procedurile necesare pentru a permite întreprinderii de deservire la sol să îmbunătățească și să promoveze furnizarea în condiții de siguranță a serviciilor de handling la sol și o cultură a siguranței în cadrul întreprinderii. Acesta trebuie:

1. să includă un sistem intern de raportare în materie de siguranță;
2. să fie utilizat pentru identificarea cauzelor și a factorilor care contribuie la apariția erorilor, a incidentelor evitate la limită și a pericolelor raportate și să le gestioneze în cadrul procesului său de management al riscurilor la adresa siguranței în conformitate cu punctul ORGH.MGM.200 litera (b) subpunctul 2;
3. să fie utilizat pentru evaluarea tuturor informațiilor cunoscute și relevante referitoare la erori, incidente evitate la limită, pericole și nerespectări ale procedurilor operaționale;
4. să faciliteze schimbul de orice alte informații relevante în materie de siguranță cu organizațiile cu care are interfețe;
5. să ofere posibilități de raportare voluntară și de raportare anonimă ca parte a sistemului intern de raportare în materie de siguranță;
6. să protejeze identitatea raportorului, să asigure confidențialitatea deplină a raportorului și a oricăror date sau detalii cu caracter personal.

b) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să dispună de proceduri care să îi permită:

1. să acopere raportarea internă în materie de siguranță – obligatorie și voluntară, inclusiv atunci când întreprinderea de deservire la sol utilizează un sistem separat de raportare voluntară;
2. să țină evidența tuturor rapoartelor trimise;
3. să determine evenimentele care se pretează pentru raportare în temeiul punctului ORGH.GEN.160 litera (b);
4. să declanșeze investigații în privința rapoartelor interne, după caz;
5. în cooperare cu operatorul de aeronave, cu operatorul de aerodrom sau cu ambii, după caz, să analizeze și să evalueze rapoartele sau grupurile de evenimente care au aceeași cauză principală, pentru a soluționa deficiențele în materie de siguranță și pentru a identifica tendințele;
6. să participe la investigarea evenimentelor raportate, efectuată de operatorul de aerodrom sau de operatorul de aeronave, după caz, atunci când întreprinderea de deservire la sol este direct afectată de eveniment sau de măsurile de atenuare propuse;
7. să ia măsurile necesare pentru a aborda cauza principală a evenimentului și pentru a preveni repetarea acestuia;
8. să furnizeze feedback raportorului, dacă acesta este cunoscut, și să decidă cu privire la mijloacele adecvate de diseminare a rezultatelor și a măsurilor de atenuare;

9. să se abțină de la atribuirea culpei, în conformitate cu principiul „culturii juste”.

c) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să ia măsuri pentru a colecta informații privind aspectele care țin de siguranță legate de activitățile contractate menționate la punctul ORGH.MGM.205.

d) Sistemul de raportare a problemelor de siguranță trebuie să fie proporțional cu dimensiunea și complexitatea întreprinderii de deservire la sol.

ORGH.GEN.170 Substanțe psihoactive și medicamente

a) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să implementeze o procedură pentru a se asigura că membrii personalului său:

1. nu își îndeplinesc atribuțiile sub influența alcoolului, a substanțelor psihoactive sau a oricărui medicament care le-ar putea afecta capacitatea de a-și îndeplini atribuțiile într-un mod care contravine siguranței;

2. nu consumă niciuna dintre aceste substanțe în timpul serviciului.

b) Procedura trebuie inclusă în sistemul de management al întreprinderii de deservire la sol.

SUBPARTEA MGM

SISTEMUL DE MANAGEMENT

ORGH.MGM.200 Cerințe generale pentru sistemul de management

a) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să dezvolte și să implementeze un sistem de management proporțional cu tipul și complexitatea activităților sale, cu dimensiunea întreprinderii și cu contextul operațional, pentru a gestiona riscurile în materie de siguranță; ea are obligația de a urmări îmbunătățirea continuă a acestui sistem și de a asigura promovarea unei culturi a siguranței în cadrul întreprinderii sale. Sistemul de management trebuie să acopere toate sistemele și procesele necesare pentru ca Întreprinderea de deservire la sol să își îndeplinească responsabilitățile.

b) Sistemul de management trebuie să includă următoarele elemente:

1. linii ierarhice de răspundere și responsabilitate clar definite în ceea ce privește activitățile generale ale întreprinderii la nivelul întregii întreprinderi, inclusiv răspunderea directă în materie de siguranță a managerului responsabil;

2. un sistem de management al siguranței care să includă următoarele elemente:

(i) o descriere a filosofiei și principiilor generale ale întreprinderii în materie de siguranță, denumite generic „politica de siguranță”, semnată de managerul responsabil;

(ii) un proces de identificare a pericolelor la adresa siguranței, precum și de evaluare și atenuare a riscurilor în materie de siguranță în activitățile de handling la sol, inclusiv factorii umani;

(iii) un proces de management și îmbunătățire a performanței în materie de siguranță a întreprinderii prin stabilirea unor obiective, standarde și indicatori de siguranță și de validare a proporționalității și eficacității măsurilor de atenuare în abordarea riscurilor în materie de

siguranță;

(iv) mijloace de promovare a siguranței în cadrul întreprinderii, cu scopul de a promova o cultură a siguranței, în special mijloace de comunicare pe teme de siguranță, astfel încât personalul să își cunoască rolul în menținerea siguranței la sol și a siguranței zborului și în contribuția la cultura siguranței;

(v) identificarea interfețelor cu alte părți interesate, precum și răspunderea, autoritatea și responsabilitatea în materie de siguranță a întreprinderii de deservire la sol în cadrul interfețelor respective;

3. un proces de management al modificărilor în conformitate cu punctul ORGH.GEN.130;

4. metode de asigurare a unui nivel minim de control pentru a preveni oboseala personalului său prin respectarea cerințelor aplicabile existente, luând în considerare, de asemenea, diferitele funcții de handling la sol și riscurile în materie de siguranță asociate sarcinilor atribuite;

5. un program de pregătire pentru a se asigura că personalul implicat în activitățile de handling la sol are competența de a-și îndeplini atribuțiile legate de siguranță și că este familiarizat cu normele și procedurile relevante pentru sarcinile sale;

6. un proces de monitorizare a conformării întreprinderii de deservire la sol cu cerințele și reglementările aplicabile în temeiul declarației sale, care trebuie să includă un feedback cu privire la constatările transmise managerului responsabil pentru a asigura implementarea efectivă a acțiunilor corective, după caz, precum și îmbunătățirea și actualizarea continuă a componentelor sistemului de management;

7. un sistem de management al documentelor.

c) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să documenteze procesele sistemului de management menționat la litera (b) punctele 1-7.

d) În pofida dispozițiilor literelor (a), (b) și (c), în cazul în care întreprinderea de handling la sol face parte dintr-o entitate juridică care deține unul sau mai multe certificate, aprobări sau autorizații suplimentare sau care își declară activitatea în conformitate cu Codul aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017 și cu actele sale subsecvente, întreprinderea de deservire la sol își poate integra sistemul de management în sistemul său de management deja instituit în temeiul dispozițiilor aplicabile certificatului, aprobării, autorizației sau declarației respective, după caz.

ORGH.MGM.201 Sistemul de management al securității informațiilor

Întreprinderea de deservire la sol trebuie să instituie, să implementeze și să mențină un sistem de management al securității informațiilor în conformitate cu anexa nr. 2 la Regulamentul privind stabilirea cerințelor referitoare la managementul riscurilor în materie de securitate a informațiilor cu impact potențial asupra siguranței aviației (partea-IS.D.OR), pentru a asigura managementul corespunzător al riscurilor în materie de securitate a informațiilor care pot avea un impact asupra siguranței aviației.

ORGH.MGM.205 Servicii sau produse contractate

a) Atunci când, în scopul funcționării sale sau al conformării cu prezentul Regulament, Întreprinderea de deservire la sol încheie contracte pentru servicii sau produse care nu sunt certificate, aprobate, autorizate sau acoperite de o declarație în conformitate cu Codul aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017 și cu actele sale subsecvente, serviciile sau produsele respective trebuie să fie furnizate după ce organizația de handling la sol a aplicat procesul de management al siguranței pentru a gestiona riscul aferent serviciilor sau produselor respective pentru propria sa funcționare.

b) Atunci când întreprinderea de deservire la sol încheie contracte pentru servicii sau produse certificate, autorizate, aprobate sau declarate în conformitate cu Codul aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017 și cu actele sale subsecvente, întreprinderea care furnizează serviciile sau produsele respective este responsabilă pentru siguranța acestora, în conformitate cu reglementările naționale din domeniul aviației aplicabile întreprinderii respective și cu cerințele relevante din anexa nr. 1 sau din anexa nr. 2 la prezentul Regulament.

c) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să se asigure că se îndeplinesc în mod cumulativ următoarele cerințe:

1. serviciile sau produsele contractate sunt conforme cu cerințele aplicabile, în funcție de tipul de serviciu sau de produs;

2. orice pericole la adresa siguranței aviației asociate serviciilor sau produselor contractate sunt evaluate din punctul de vedere al riscurilor în cadrul propriului sistem de management;

3. AAC i se permite accesul la furnizorul terț, pentru a determina continuitatea conformării cu cerințele aplicabile;

4. orice astfel de contract este documentat.

ORGH.MGM.210 Personalul

a) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să numească un manager responsabil. Această persoană trebuie:

1. să aibă responsabilitatea furnizării în condiții de siguranță a serviciilor de handling la sol;

2. să aibă autoritatea de a se asigura că sunt alocate resurse suficiente pentru ca toate activitățile să se poată desfășura în conformitate cu prezentul regulament;

3. să poarte răspunderea pentru instituirea și menținerea unui sistem de management eficace.

b) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să desemneze una sau mai multe persoane competente pentru următoarele funcții:

1. managementul siguranței;

2. pregătirea în materie de handling la sol;

3. operațiunile de handling la sol;

4. dacă este cazul, operațiuni de transport de mărfuri.

c) Persoana competentă pentru funcția de management al siguranței este responsabilă

de managementul și implementarea sistemului de management al siguranței la nivelul întregii întreprinderi de deservire la sol. Persoana competentă pentru această funcție trebuie să acționeze independent de alte funcții din cadrul întreprinderii, să aibă acces direct la managerul responsabil și la alți membri ai personalului de conducere, în măsura în care este acest lucru relevant pentru aspectele legate de siguranță, și să raporteze managerului responsabil. Se pot aplica următoarele măsuri:

1. în funcție de amploarea operațiunilor, pot fi numite una sau mai multe persoane pentru managementul siguranței furnizării serviciilor de handling la sol pe fiecare aerodrom. O persoană poate fi responsabilă pentru mai multe aerodromuri. Persoana sau persoanele respective trebuie să raporteze persoanei (persoanelor) competente pentru managementul siguranței [întreprinderii], astfel cum a fost stabilit de Întreprinderea de deservire la sol și clarificat în manualul său de handling la sol;

2. operatorii de aeronave care efectuează handling propriu și operatorii de aerodrom care furnizează servicii de handling la sol pot integra funcția de manager pe probleme de siguranță într-o altă funcție cu responsabilități similare deja existentă în organizația lor în temeiul cerințelor aplicabile.

d) Persoana competentă pentru funcția de pregătire în materie de handling la sol este responsabilă de elaborarea și punerea în aplicare a programului de pregătire și evaluare și de continuitatea competențelor personalului implicat în activitățile de handling la sol. Persoana competentă pentru această funcție trebuie să aibă acces direct la managerul responsabil și la factorii de conducere responsabili pentru aspectele legate de pregătire.

e) Persoana competentă pentru funcția de operațiuni de handling la sol este responsabilă de coordonarea și performanța în materie de siguranță a tuturor activităților de handling la sol pe toate aerodromurile sau la nivel regional, astfel cum au fost stabilite de Întreprinderea de deservire la sol și descrise în standardele și obiectivele sale în conformitate cu punctul ORGH.GEN.110 litera (c). Persoana competentă pentru această funcție trebuie să aibă acces direct la managerul responsabil și la factorii de conducere responsabili pentru aspectele operaționale. Operatorii de aeronave, titulari ai unui certificat de operator aerian, care efectuează handling propriu, pot integra această funcție în funcția deja existentă a persoanei desemnate de organizație pentru operațiunile la sol.

f) Persoana competentă pentru funcția de operațiuni de transport de mărfuri este responsabilă de coordonarea și performanța în materie de siguranță a tuturor operațiunilor de transport de mărfuri fie pe toate aerodromurile, fie la nivel regional, astfel cum au fost stabilite de organizație și descrise în standardele și obiectivele sale în conformitate cu punctul ORGH.GEN.110 litera (c).

g) În plus, întreprinderea de deservire la sol trebuie să instituie următoarele funcții:

1. o funcție pentru implementarea procesului de monitorizare a conformității prevăzut la punctul ORGH.MGM.200 litera (b) subpunctul 6; persoana sau persoanele competente pentru funcția respectivă trebuie să aibă acces direct la managerul responsabil;

2. o funcție pentru operarea și întreținerea GSE, în cazul în care Întreprinderea utilizează aceste echipamente în cadrul funcționării sale; Întreprinderea de deservire la sol trebuie să stabilească liniile de raportare pentru această funcție, care poate fi îndeplinită de una sau mai

multe persoane.

h) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să instituie un număr proporțional de funcții de supraveghere, având în vedere structura întreprinderii și numărul de angajați. Persoanele care exercită funcții de supraveghere au obligația de a coordona, consilia și de a se asigura că persoanele care fac parte dintr-o echipă efectuează activitățile de handling la sol în conformitate cu standardele și cu procedurile operaționale stabilite incluse în manualul de handling la sol al întreprinderii. Sarcinile și responsabilitățile persoanei sau ale persoanelor care exercită aceste funcții trebuie să fie bine definite și trebuie luate toate măsurile pentru a se asigura faptul că acestea își pot îndeplini responsabilitățile. Funcțiile de supraveghere trebuie exercitate de persoane competente, care dețin competențele necesare pentru a asigura desfășurarea activităților de handling la sol în conformitate cu standardele întreprinderii specificate în manualul de handling la sol.

i) Aceeași persoană poate îndeplini mai multe dintre funcțiile menționate la literele (b), (g) și (h) dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele două condiții:

1. persoana este pregătită și calificată pentru a îndeplini sarcinile atribuite;

2. orice conflict de interese în îndeplinirea sarcinilor atribuite a fost soluționat înainte ca persoana să preia funcțiile respective.

j) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să dispună de personal suficient și calificat pentru furnizarea în condiții de siguranță a serviciilor de handling la sol în conformitate cu prezentul regulament.

ORGH.MGM.215 Instalații

a) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să asigure disponibilitatea instalațiilor care permit îndeplinirea și gestionarea tuturor sarcinilor și activităților planificate prevăzute în anexa nr. 1 și în anexa nr. 2 la prezentul Regulament.

b) Atunci când Întreprinderea de deservire la sol utilizează un antrepozit în incinta unui aerodrom care intră sub incidența Codului aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017, pentru a depozita și a pregăti articole de marfă care conțin bunuri periculoase, trebuie respectate toate cerințele următoare:

1. instalația trebuie să aibă fluxuri de intrare și de ieșire clare și zone dedicate pentru acceptarea bunurilor periculoase și pentru încărcarea și descărcarea coletelor și a dispozitivelor de încărcare unitară;

2. trebuie să fie prevăzută o zonă de verificare cu raze X;

3. separarea bunurilor periculoase în funcție de compatibilitatea acestora și separarea lor de încărcătura generală trebuie asigurate în conformitate cu standardele internaționale și cu practicile recomandate;

4. trebuie prevăzute condiții adecvate pentru a preveni orice deteriorare a bunurilor periculoase;

5. zona de depozitare a articolelor de bunuri periculoase trebuie să fie marcată vizibil, iar temperatura sa trebuie să poată fi controlată, după caz;

6. trebuie să fie disponibil și ușor accesibil un set de instrumente pentru situații de urgență.

ORGH.MGM.220 Software-ul utilizat pentru furnizarea de servicii de handling la sol

Întreprinderea de deservire la sol trebuie să se asigure că software-ul pe care îl utilizează pentru furnizarea de servicii de handling la sol este funcțional și nu afectează în mod negativ siguranța zborului. Aceasta trebuie să se asigure că:

- a) este disponibil un sistem de rezervă pentru a asigura continuitatea operațională în caz de defecțiune;
- b) datele sunt ușor accesibile și pot fi recuperate la cererea persoanelor autorizate;
- c) dacă software-ul include emiterea de documente, acesta trebuie să se conformeze punctului ORGH.DOC.100;
- d) personalul este pregătit și deține competențele necesare utilizării software-ului pentru îndeplinirea sarcinilor care i-au fost atribuite.

SUBPARTEA DEC

DECLARAȚIA

ORGH.DEC.100 Declarația – cerințe generale

a) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să transmită autorității competente identificate la punctul ORGH.GEN.105 o declarație completată în mod corespunzător, inclusiv anexa pentru fiecare aerodrom pe care furnizează servicii. Depunerea declarației nu scutește Întreprinderea de deservire la sol de îndeplinirea cerințelor pentru certificarea primară, astfel cum sunt prevăzute în Regulamentul privind procedurile administrative referitoare la întreprinderile de deservire la sol

b) În cazul în care întreprinderea de deservire la sol aplică oricare dintre următoarele modificări care afectează conținutul declarației, aceasta trebuie să notifice AAC cu privire la modificările respective și să depună o declarație modificată:

1. denumirea întreprinderii;
2. numele și/sau datele de contact ale managerului responsabil;
3. adăugarea sau eliminarea de aerodromuri pe care furnizează servicii de handling la sol;
4. adăugarea sau eliminarea de servicii de handling la sol furnizate pe un aerodrom menționat în declarație;
5. noi AltMoC;
6. implementarea unui standard aplicabil sectorului de profil.

c) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să asigure conformitatea cu prezentul Regulament și cu informațiile furnizate în declarație și să mențină continuitatea conformității pe tot parcursul activităților sale.

ORGH.DEC.105 Încetarea furnizării de servicii de handling la sol

În cazul în care o întreprindere de deservire la sol intenționează să înceteze definitiv furnizarea serviciului de handling la sol pe un aerodrom, aceasta trebuie:

- a) să notifice operatorul de aerodrom și AAC cât mai curând posibil, precum și operatorii de aeronave afectați, în conformitate cu acordul;
- b) să prezinte AAC o cerere de radiere a declarației, la data încetării furnizării serviciilor.

Notificarea prealabilă adresată operatorului de aerodrom și menționată la litera (a) trebuie transmisă cu suficient timp înainte, așa cum se prevede în acordurile oficiale cu operatorul de aerodrom, astfel încât acesta din urmă să poată lua măsurile corespunzătoare, după caz, pentru continuarea serviciului pe aerodrom.

FORMULARUL DE DECLARAȚIE

DECLARAȚIE

În conformitate cu prezentul Regulament

Denumirea organizației:

Numele, adresa de e-mail și numărul de telefon ale managerului responsabil:

.....
.....

Sediul principal al întreprinderii:

.....
.....

...

Furnizarea de servicii de handling la sol: Operatorilor de aeronave terți

Handling propriu (*)

Această întreprindere este:

o întreprindere de deservire la sol de sine stătătoare

parte integrată a unui operator de aerodrom, și

anume.....

parte integrantă a unui operator de aeromave sau a unei grupări economice unice de transportatori aerieni, și

anume.....

.....

Numele, adresa de e-mail și numărul de telefon ale persoanei căreia i s-a încredințat funcția de garantare a siguranței serviciilor de deservire la sol

.....
.....

Data prevăzută pentru începerea operațiunilor de deservire la sol (**):

.....
.....

(*) Inclusiv operatorilor de aeronave care fac parte dintr-o grupare economică unică de transportatori aerieni.

(**) Pentru întreprinderile care funcționează deja la data aplicării prezentului regulament,

această dată indică daa la care este depusă declarația.

Aerodromul (aerodromurile) din Republica Moldova pe care întreprinderea furnizează servicii, cu denumirea completă și indicativul OACI:

Nr.	Numele aerodromului	Indicativul OACI	Statul
1.	<i>Ex. Aeroportul Internațional "Eugen Doga" Chișinău</i>	LUKK	Republica Moldova
2.			
3.			
4.			

Declarații

Întreprinderea de deservire la sol a elaborat și implementează un sistem de management care include o politică de siguranță, un management al riscurilor în materie de siguranță și proceduri pentru furnizarea serviciului (serviciilor) de handling la sol care fac(e) obiectul prezentei declarații, în conformitate cu cerințele esențiale prevăzute în Codul aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017 și la punctul ORGH.MGM.200 (Sistemul de management) din anexa nr. 1 la prezentul Regulament.

(Dacă este cazul)

AltMoC, însoțite de trimiteri la AMC asociate pe care le înlocuiesc, au fost prezentate autorității competente.

Serviciile de handling la sol sunt realizate în conformitate cu cerințele esențiale prevăzute în Codul aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017 și astfel cum se prevede la punctul ORGH.DOC.110 din anexa nr. 1 la prezentul Regulament.

Toate echipamentele de deservire la sol utilizate sunt conforme cu programul de

<p>întreținere, astfel cum se specifică în subpartea ORGH.GSE din anexa nr.1 la prezentul Regulament.</p>
<p>☐ Toți membrii personalului de handling la sol au urmat o pregătire în conformitate cu subpartea ORGH.TRG din anexa nr.1 la prezentul Regulament.../..., iar competența lor este menținută astfel încât să își îndeplinească sarcinile în condiții de siguranță și în conformitate cu standardele stabilite de întreprinderea de deservire la sol.</p>
<p>☐ Întreprinderea de deservire la sol se conformează și va continua să se conformeze obligațiilor de raportare a evenimentelor prevăzute în Codul aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017 și în dispozițiile RAC-RAASEAC, aprobat prin Ordinul Nr. 119/2020 și ale actelor sale subsecvente.</p>
<p>☐ (Dacă este cazul)   Întreprinderea de deservire la sol implementează standarde și bune practici ale sectorului de profil.</p> <hr/> <p>Denumirea standardelor/bunelor practici ale sectorului de profil:</p>
<p>☐ Întreprinderea de deservire la sol confirmă că toate acordurile necesare cu operatorul (Operatorii) de aerodrom au fost încheiate în mod corespunzător înainte de începerea activității, cum ar fi, dar fără a se limita la:</p> <p>a) tipul de servicii de handling la sol care urmează să fie furnizate pe aerodromul respectiv;</p> <p>b) data de începere a activităților pe aerodrom</p> <p>c) metodele de schimb de informații operaționale și relevante privind siguranța cu operatorul de aerodrom, inclusiv raportarea și analiza evenimentelor relevante legate de siguranță și</p> <p>d) participarea la comitetele de siguranță ale aerodromului.</p>
<p>☐ Întreprinderea de deservire la sol confirmă că informațiile furnizate în prezenta declarație, inclusiv în toate anexele, sunt corecte.</p>
<p>☐ Întreprinderea de deservire la sol este de acord cu publicarea datelor sale de contact furnizate în prezenta declarație, fie pe site-ul web al AAC, fie pe cel al AESA, fie pe ambele, după ce declarația a fost primită de AAC.</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>Data, numele și semnătura managerului responsabil</p>

Anexă la declarație (*)

(*)A se completa individual pentru fiecare aerodrom pe care întreprinderea furnizează servicii de handling la sol în temeiul prezentei declarații.

Anexa nr. XXX la declarație pentru ... (1) ... (2) <i>Observații:</i> (1) <i>Denumirea completă a aerodromului.</i> (2) <i>Indicativul OACI</i>	
(1) Numele, adresa de e-mail și numărul de telefon ale reprezentantului organizației de handling la sol de pe aerodromul menționat în prezenta anexă: ... (2) Numele, adresa de e-mail și numărul de telefon ale persoanei responsabile cu managementul siguranței pe aerodromul menționat în prezenta anexă (*): ... Notă: Aceeași persoană poate cumula responsabilitățile menționate la subpunctele 1 și 2 și poate fi responsabilă pentru mai multe aerodromuri	☐
Data de începere a activităților pe acest aerodrom (*): ... (*) Dacă întreprinderea furnizează deja servicii pe acest aerodrom la data la care prezentul regulament devine aplicabil, această dată trebuie să indice data la care este depusă declarația.	☐
Lista serviciilor de handling la sol furnizate pe aerodromul care face obiectul prezentei anexe la declarație, în temeiul pct.3 din prezentul Regulament	☐
Handlingul pasagerilor, pct. 3.1.- vă rugăm să precizați: ...	☐
Handlingul pasagerilor cu mobilitate redusă, pct. 3.1: ...	☐
Handlingul bagajelor, pct. 3.2 – vă rugăm să precizați: ...	☐
Deservirea aeronavelor	☐
Operarea echipamentelor de deservire la sol utilizate pentru serviciile de handling la sol, pct. 3.3.1	☐

Alimentarea și extragerea combustibilului aeronavelor – servicii de alimentare cu combustibil a aeronavelor, pct. 3.3.2	☐
Deservirea toaletelor aeronavelor, pct. 3.3.3	☐
Deservirea instalației de apă potabilă a aeronavei, pct. 3.3.4	☐
Curățarea exteriorului aeronavei, pct. 3.3.5	☐
Dejivrarea/antijivrarea aeronavei, pct. 3.3.6; de asemenea, precizați dacă se asigură supravegherea dejivrării/antijivrării: ...	☐
Activități de rotație	☐
Activități legate de sosire a aeronavelor, pct. 3.4.1	☐
Încărcarea/descărcarea aeronavelor, pct. 3.4.2	☐
Supravegherea încărcării, pct. 3.4.2	☐
Activități legate de plecarea aeronavelor, pct. 3.4.3	☐
Tractarea/împingerea aeronavelor, pct. 3.4.4 Tractare ☐ Împingere ☐ Exploatarea de vehicule ☐ Comunicarea prin căști ☐ Ghidaj ca însoțitor la capătul de plan ☐	☐
Handlingul mărfurilor și al poștei	☐
Acceptarea mărfurilor în numele operatorului aeronavei, pct. 3.5.1	☐
Stivuirea și depozitarea finală, pct. 3.5.2	☐
Cântărirea finală și etichetarea dispozitivelor de încărcare unitară, pct. 3.5.3	☐
Verificări finale înainte de transportul aerian, pct. 3.5.4	☐
Transportul la sol al mărfurilor/poștei între punctul de verificare finală și aeronavă, pct. 3.5.5	☐
Bunuri periculoase	☐
Handlingul pasagerilor	☐
Handlingul bagajelor	☐
Acceptarea bunurilor periculoase ca marfă	☐
Handlingul bunurilor periculoase ca marfă	☐

SUBPARTEA DOC

DOCUMENTE ȘI EVIDENȚE

ORGH.DOC.100 Sisteme de documente și de evidență a documentelor

a) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să instituie un sistem de documente și un sistem de evidență a documentelor ca parte a sistemului său de management.

b) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să se asigure că toate documentele și evidențele și orice modificări asociate sunt accesibile personalului întreprinderii de deservire la sol în scopuri de serviciu, precum și autorităților sau altor entități, în scopuri de audit sau inspecție, la cerere. Evidențele trebuie să fie ușor de urmărit și de accesat pe parcursul perioadei de păstrare necesare.

c) Documentele și evidențele se stochează și securizează pentru a se asigura protecția împotriva deteriorării, alterării și furtului.

d) Documentele și evidențele trebuie să fie ușor lizibile în orice format. Întreprinderea de deservire la sol trebuie să specifice în documentația sa metoda de eliminare sau de ștergere a documentelor și a evidențelor.

ORGH.DOC.105 Evidența documentelor

a) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să păstreze evidențele în conformitate cu cerințele naționale ale statului membru (statelor membre) în care Întreprinderea de deservire la sol își furnizează serviciile.

b) Fără a aduce atingere dispozițiilor de la litera (a), întreprinderea de deservire la sol trebuie să păstreze următoarele evidențe după cum urmează sau în conformitate cu alte cerințe aplicabile, reținându-se perioada cea mai lungă:

1. declarația întreprinderii de deservire la sol și AltMoC utilizate, pe perioada de valabilitate a declarației;

2. acorduri scrise cu alte organizații, cum ar fi operatorii de aeronave și operatorii de aerodrom, în scopul furnizării în condiții de siguranță a serviciilor de handling la sol, pe perioada în care aceste acorduri sunt în vigoare;

3. manualul de handling la sol și orice alte proceduri operaționale, procedurile și instrucțiunile operatorului de aerodrom, precum și procedurile și instrucțiunile operatorului de aeronave, pe perioada în care acestea sunt utilizate de întreprinderea de deservire la sol pe aerodromul respectiv sau pentru operatorul de aeronave respectiv;

4. rapoarte de evaluare a siguranței, inclusiv rapoarte de investigare a accidentelor și a incidentelor grave, pe durata de viață a întreprinderii de deservire la sol;

5. certificatele de pregătire a personalului, calificările și, după caz, dosarele medicale, autorizația pentru conducerea pe platformă sau revocarea sau anularea acesteia, timp de cel puțin 24 de luni de la încetarea raporturilor de muncă ale unei persoane;

6. autorizațiile pentru vehicule și echipamentele de deservire la sol, planul de întreținere preventivă și evidențele de întreținere, timp de cel puțin 24 de luni după scoaterea din

serviciu a unui vehicul;

7. documente pentru pregătirea și deservirea unui zbor, timp de 3 luni.

ORGH.DOC.110 Manualul de handling la sol

a) Întreprinderea de deservire la sol include următoarele elemente în manualul său de handling la sol:

1. toate instrucțiunile, informațiile și procedurile necesare pentru furnizarea în condiții de siguranță a serviciilor de handling la sol, adaptate la contextul operațional și local și la riscul în materie de siguranță pe fiecare aerodrom;

2. procedurile operaționale furnizate de operatorii de aeronave cărora întreprinderea de deservire la sol le furnizează servicii;

3. procedurile aerodromului furnizate de operatorul de aerodrom pentru a asigura conformitatea cu cerințele aerodromului aplicabile întreprinderii de deservire la sol;

4. sarcinile și responsabilitățile personalului de handling la sol;

5. sistemul de management al întreprinderii de deservire la sol;

6. procesul întreprinderii de deservire la sol în ceea ce privește managementul modificărilor;

7. programul de pregătire al personalului întreprinderii implicat în activități de handling la sol;

8. programul de întreținere a echipamentelor de deservire la sol;

9. orice alte sarcini care intră în domeniul de aplicare al serviciilor de handling la sol menționate în declarația sa.

b) Manualul de handling la sol poate consta într-un set de documente separate legate între ele prin referințe încrucișate.

c) Operatorii de aerodrom și operatorii de aeronave care prestează servicii de handling la sol pot integra elementele de handling la sol în manualele lor existente.

d) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să se asigure că orice informații preluate din alte documente verificate, cum ar fi cele menționate la litera (a) subpunctul 2 și litera (a) subpunctul 3, sau din alte documente relevante pentru furnizarea în condiții de siguranță a serviciilor de handling la sol, precum și orice modificare a acestora, sunt reflectate în mod corect și în timp util în manualul de handling la sol.

e) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să se asigure că manualul de handling la sol:

1. este aprobat de persoana sau persoanele responsabile desemnate de Întreprinderea de deservire la sol, fie în întregime, fie parțial, și că există dovezi ale acestei aprobări;

2. este ușor de citit și este organizat astfel încât să faciliteze pregătirea, utilizarea și revizuirea sa;

3. este ușor accesibil personalului întreprinderii de deservire la sol și organizațiilor terțe, fie în întregime, fie parțial, în funcție de sarcinile și responsabilitățile acestuia, iar membrii personalului sunt instruiți cu privire la modul de accesare și la locul în care se pot găsi părțile relevante pentru aceștia;

4. este pus la dispoziția AAC, inclusiv cele mai recente modificări ale sale, în timp util înainte de o inspecție sau de un audit.

f) Întreprinderea de deservire la sol trebuie:

1. să revizuiască periodic informațiile cuprinse în manualul de handling la sol, să se asigure că acesta este ținut la zi și modificat ori de câte ori este necesar;
2. să se asigure că procedurile de modificare și de distribuire a manualului de handling la sol sunt comunicate membrilor personalului care utilizează manualul și sunt înțelese de către aceștia;
3. să elaboreze și să implementeze un proces de management și control al versiunilor succesive ale manualului de handling la sol și să îl facă vizibil în manual;
4. să elimine sau să marcheze în mod clar părțile devenite depășite;
5. să integreze toate modificările și revizuirile impuse de AAC, de operatorii de aeronave cărora Întreprinderea de deservire la sol le furnizează servicii, de operatorul de aerodrom sau de modificările aduse funcționării sale;
6. să comunice fără întârziere personalului în cauză instrucțiunile operaționale și modificările acestora, precum și orice alte informații relevante.

g) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să se asigure că instrucțiunile de lucru și procedurile operaționale corespund părților relevante din manualul de handling la sol și sunt formulate sau comunicate într-o limbă și într-un mod care pot fi înțelese de personalul relevant.

SUBPARTEA TRG

PREGĂTIREA PERSONALULUI DE HANDLING LA SOL

ORGH.TRG.100 Programul de pregătire și de evaluare

a) În cadrul sistemului său de management, întreprinderea de deservire la sol trebuie să elaboreze și să implementeze un program de pregătire și de evaluare pentru personalul său, pentru a se asigura că acesta dobândește competențele necesare pentru a-și îndeplini sarcinile în conformitate cu standardele și obiectivele stabilite conform punctului ORGH.GEN.110 litera (c) și pentru a asigura continuitatea competențelor personalului.

b) Programul de pregătire și de evaluare trebuie:

1. să definească standarde și obiective de pregătire pe baza sarcinilor și atribuțiilor specifice pentru fiecare funcție de handling la sol, a procedurilor operaționale, a contextului operațional, precum și a pericolelor și riscurilor în materie de siguranță asociate, inerente fiecărei funcții de handling la sol;
2. să stabilească nivelul de competență necesar și să elaboreze programul de pregătire pentru atingerea acestuia;
3. să includă o analiză a nevoilor de pregătire care să fie efectuată înainte de înscrierea unei persoane la pregătirea inițială; această etapă se utilizează pentru a permite recunoașterea oricărei pregătiri anterioare finalizate de o persoană, atunci când aceasta este relevantă pentru funcția și sarcinile atribuite;
4. să includă cunoștințe, competențe și atitudini proporționale cu sarcinile generice și specifice pentru fiecare funcție de handling la sol, după cum urmează:

(i) componenta de cunoștințe trebuie să se bazeze pe procedurile operaționale standard legate de funcția de handling la sol, pe procedurile operatorului de aeronave, pe aspectele relevante ale procedurilor aerodromului și, după caz, pe operațiunile în condiții meteorologice nefavorabile, operațiunile de iarnă și operațiunile pe timp de noapte;

(ii) componenta de competențe trebuie să abordeze competențele tehnice și umane pentru a se asigura faptul că persoana dobândește abilitățile practice de a îndeplini în mod corect sarcinile specifice rolului său, iar dezvoltarea competențelor trebuie să abordeze, de asemenea, procedurile specifice operatorului;

(iii) componenta de atitudini trebuie să vizeze pregătirea persoanei pentru a-și îndeplini sarcinile în condiții de siguranță și în mod eficient, cu înțelegerea și disponibilitatea de a contribui la menținerea siguranței funcționării la un standard ridicat;

5. să stabilească un proces de evaluare a nivelului de competență atins în ceea ce privește componentele menționate la punctele 2, 3 și 4 la sfârșitul pregătirii;

6. să includă pregătirea inițială, inclusiv pregătirea la locul de muncă, și pregătirea continuă în domeniul competențelor.

c) Ținând seama de sarcinile și responsabilitățile specifice funcțiilor individuale, programul de pregătire și evaluare trebuie să cuprindă următoarele elemente:

1. cunoștințe de bază în domeniul aviației

2. pregătire specifică pentru fiecare tip de activitate de handling la sol;

3. sistemul de management al siguranței și elementele de management al siguranței ale întreprinderii;

4. siguranța în zona de operațiuni aeriene și lucrul în jurul aeronavei, inclusiv pericolele prezentate de alți operatori de pe platformă;

5. exploatarea echipamentelor de deservire la sol și a oricărei instalații sau a oricăror echipamente furnizate de operatorul de aerodrom pentru furnizarea de servicii de handling la sol;

6. factorii umani;

7. procesul de rotație;

8. raportarea evenimentelor de siguranță;

9. bunurile periculoase;

10. procedurile operaționale ale operatorilor de aeronave relevante pentru funcția specifică de handling la sol atribuită;

11. procedurile și programele operaționale locale ale operatorilor de aerodrom relevante pentru funcția specifică de handling la sol;

12. orice altă pregătire impusă de alte dispoziții aplicabile din Regulamentul privind procedurile administrative referitoare la aerodromuri, aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 653/2018, Regulamentul privind stabilirea cerințelor referitoare la managementul riscurilor în materie de securitate a informațiilor cu impact potențial asupra siguranței aviației, aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 722/2025, Regulamentul privind stabilirea unor norme referitoare la managementul fluxului de trafic aerian, aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 680/2024, Regulamentul privind procedurile administrative referitoare la întreprinderile de deservire la sol, aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 623/2023, Regulamentul privind

accesul la piața serviciilor de handling la sol, aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 971/2017 în aeroporturile Republicii Moldova, și de alte acte normative.

d) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să asigure, în cadrul programului său de pregătire și evaluare, continuitatea competențelor personalului prin menținerea cunoștințelor, competențelor și atitudinilor acestuia la un nivel care să îi permită să își îndeplinească sarcinile în conformitate cu standardele și obiectivele stabilite de întreprinderea de deservire la sol conform punctului ORGH.GEN.110 litera (c). Acest lucru trebuie realizat prin efectuarea tipurilor de pregătire menționate la literele (e)-(h), fiecare încheindu-se cu o etapă de evaluare.

e) Pregătirea periodică se efectuează cel târziu o dată la 36 de luni. Pregătirea periodică poate fi finalizată la orice dată din ultimele 3 luni calendaristice ale intervalului de recurență, iar noul interval poate începe la data finalizării ultimei pregătiri periodice.

f) Cursurile de perfecționare se desfășoară atunci când o persoană nu poate demonstra competența necesară în funcția atribuită sau nu a îndeplinit sarcini în funcția atribuită timp de 3 până la 12 luni consecutive. Conținutul și forma de desfășurare a cursurilor de perfecționare trebuie să fie adaptate în funcție de durata pauzei. Cursurile de perfecționare pot fi efectuate, de asemenea, ca formă de variație sezonieră a activităților.

Cursurile de actualizare se desfășoară ca subcategorie a cursurilor de perfecționare, în oricare dintre următoarele cazuri:

1. unei persoane i se atribuie sarcini noi sau o nouă funcție de handling la sol;

2. există modificări ale regulamentelor care afectează în mod direct executarea sarcinilor sale;

3. există noi procese, proceduri sau modificări ale mediului operațional.

g) Pregătirea pentru recalificarea unei persoane se efectuează atunci când există lacune în performanțele persoanei respective identificate în timpul operațiunilor zilnice sau atunci când o persoană nu a îndeplinit sarcini în funcția atribuită timp de 12 până la 24 de luni consecutive. Aceasta include cursuri de pregătire legate de lacune identificate în materie de performanță și o evaluare a competențelor.

h) Repregătirea conform programului de pregătire inițială se efectuează atunci când o persoană nu a îndeplinit sarcini în funcția atribuită timp de mai mult de 24 de luni consecutive.

i) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să se asigure că persoanele care oferă pregătirea și care efectuează evaluarea sunt competente în privința subiectului de predat și că dispun de competențele necesare pentru a asigura pregătirea și a efectua evaluarea în mod eficace.

j) Programul de pregătire și evaluare trebuie să fie incluse în manualul de handling la sol al întreprinderii și să fie revizuit periodic în vederea îmbunătățirii.

ORGH.TRG.105 Cerințe suplimentare legate de pregătire

a) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să se asigure că sunt utilizate instalații, mijloace, echipamente și instrumente adecvate pentru furnizarea pregătirii și efectuarea evaluărilor.

b) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să se asigure că materialele de pregătire sunt furnizate într-o limbă care poate fi înțeleasă de personalul de handling la sol în cauză.

c) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să păstreze evidențe ale cursurilor de pregătire și ale evaluărilor, precum și ale calificărilor asociate. Aceasta trebuie să pună la dispoziția persoanei, la cerere, o copie a acestor evidențe. Aceste evidențe trebuie să includă următoarele detalii:

1. denumirea întreprinderii angajatoare sau, în cazul în care pregătirea este asigurată de o parte terță, a întreprinderii care asigură pregătirea;

2. denumirea cursului de pregătire;

3. competențele urmărite de cursul de pregătire;

4. rezumatul subiectelor abordate;

5. competențele dobândite și, dacă este cazul, nota sau rata de promovare a evaluării;

6. data pregătirii și a finalizării evaluării.

ORGH.TRG.110 Pregătirea în domeniul bunurilor periculoase

a) Întreprinderile de deservire la sol, inclusiv cele care nu manipulează bunuri periculoase, trebuie să pună în aplicare și să mențină un program de pregătire în domeniul bunurilor periculoase pentru personalul de handling la sol, proporțional cu funcțiile și responsabilitățile acestuia și incluzând detectarea bunurilor periculoase nedeclarate sau declarate greșit și raportarea evenimentelor legate de bunurile periculoase, în conformitate cu punctul GH.OPS.020, cu Anexa 18 la Convenția de la Chicago și cu instrucțiunile tehnice ale OACI.

b) Personalul trebuie de asemenea să beneficieze de pregătire cu privire la procedurile specifice privind bunurile periculoase ale operatorilor de aeronave pentru care întreprinderea de deservire la sol furnizează servicii de handling al bunurilor periculoase.

c) Pregătirea periodică privind bunurile periculoase se efectuează cel târziu o dată la 24 de luni.

d) Personalul unei întreprinderi de deservire la sol care îndeplinește oricare dintre următoarele funcții este scutit de conformarea cu dispozițiile literei (a):

1. alimentarea și extragerea combustibilului aeronavelor,

2. deservirea toaletelor aeronavelor,

3. deservirea instalației de apă potabilă,

4. curățarea exteriorului aeronavei,

5. dejivrarea și antiijivrarea aeronavei,

6. tractarea sau împingerea aeronavei.

SUBPARTEA GSE

ECHIPAMENTE DE DESERVIRE LA SOL

ORGH.GSE.100 Echipamente de deservire la sol – Cerințe generale

a) În cadrul sistemului său de management, Întreprinderea de deservire la sol trebuie să dispună de un proces prin care să se asigure că GSE utilizate pentru furnizarea de servicii de handling la sol sunt:

1. supuse unei inspecții înainte de prima utilizare în exploatare sau înainte de începerea exploatarei sezoniere;

2. funcționale și în stare bună, astfel încât să nu cauzeze vătămări persoanelor sau daune aeronavei sau altor echipamente sau bunuri;

3. exploatate în conformitate cu instrucțiunile de exploatare și în limitele parametrilor de proiectare ai echipamentelor;

4. utilizate numai în scopul (scopurile) pentru care au fost proiectate;

5. adecvate tipului de aeronavă pentru care sunt utilizate;

6. întreținute în conformitate cu programul și instrucțiunile de întreținere ale întreprinderii de deservire la sol, ținând seama în mod corespunzător de un impact minim asupra mediului.

b) În sensul literei (a), întreprinderea de deservire la sol:

1. trebuie să dețină și să implementeze proceduri și instrucțiuni adecvate pentru exploatarea în condiții de siguranță a GSE;

2. trebuie să fi instituit mijloace de asigurare a primirii buletinelor de service, a actualizărilor de service, a rechemărilor și a altor notificări privind siguranța și utilizarea echipamentelor emise de producător și/sau de autorități, precum și măsuri adecvate cu privire la acestea;

3. trebuie să se asigure că membrii personalului care operează GSE dețin un permis de conducere valabil și orice alt permis necesar pentru exploatarea vehiculelor specializate, că au fost autorizați de operatorul de aerodrom să conducă pe platformă și că sunt instruiți în mod corespunzător, iar competențele lor sunt menținute;

4. trebuie să respecte cerințele programului de întreținere prevăzute la punctul ORGH.GSE.105;

5. trebuie să se asigure, atunci când serviciile de întreținere a GSE sunt externalizate, că:

(i) întreținerea se efectuează în conformitate cu instrucțiunile și specificațiile producătorului echipamentului, care includ instrucțiuni de întreținere și de reparație, informații privind asistența tehnică, proceduri de depanare și de inspecție;

(ii) întreprinderea de deservire la sol deține dovezi privind întreținerea GSE de la întreprinderea care furnizează serviciile de întreținere a GSE externalizate;

6. se respectă standardele de proiectare și fabricație aplicabile GSE utilizate.

c) Atunci când operatorul de aerodrom furnizează echipamente sau instalații pentru furnizarea de servicii de handling la sol, cum ar fi instalațiile de dejivrare, sistemul centralizat de handling al bagajelor, pasarelele de îmbarcare a pasagerilor și pasarelele aeriene, între operatorul de aerodrom și utilizatorii acestor echipamente sau instalații trebuie clarificate și documentate, cât mai curând posibil, următoarele aspecte:

1. responsabilitatea pentru întreținerea acestora;

2. responsabilitatea pentru exploatarea acestora;

3. responsabilitatea pentru pregătirea personalului cu privire la exploatarea acestor echipamente sau instalații.

ORGH.GSE.105 Programul de întreținere a echipamentelor de deservire la sol

a) În cadrul sistemului său de management, întreprinderea de deservire la sol trebuie să stabilească și să implementeze un program de întreținere pentru a întreține sistemele și echipamentele necesare pentru furnizarea de servicii de handling la sol într-o stare de funcționare care să nu afecteze siguranța persoanelor, a aeronavelor și a altor vehicule sau echipamente, și nici regularitatea eficienței operațiunilor. Întreprinderea trebuie să asigure următoarele:

1. implementarea unui program de întreținere pentru vehiculele și echipamentele sale care operează pe suprafața de mișcare și în alte zone operaționale de pe aerodrom;

2. stabilirea procedurilor de implementare a programului de întreținere;

3. efectuarea întreținerii în ateliere adecvate, de către personal calificat și în conformitate cu instrucțiunile producătorului sau, în absența acestora, cu instrucțiunile proprietarului sau ale locatorului GSE;

4. implementarea efectivă a programului de întreținere prin utilizarea unor mijloace și instalații corespunzătoare și adecvate, inclusiv atunci când serviciile de întreținere sunt externalizate;

5. marcarea clară a vehiculelor și a GSE inutilizabile ca fiind „scoase din funcțiune”, neutilizarea acestora pentru operațiuni și mutarea lor promptă în zone de întreținere sau de depozitare dedicate pentru reparații;

6. stabilirea unui plan pentru inspecțiile de întreținere preventivă, după caz;

7. păstrarea evidenței lucrărilor de întreținere pentru fiecare vehicul și fiecare GSE.

b) Programul de întreținere trebuie să fie adecvat frecvenței și condițiilor specifice de utilizare a unui anumit GSE. Acesta trebuie să includă cel puțin:

1. un proces de inspecție și de raportare a defecțiunilor;

2. dovada că GSE au fost verificate înainte de a fi repuse în serviciu.

c) Programul de întreținere trebuie să respecte principiile factorilor umani.

d) Programul de întreținere trebuie să asigure respectarea intervalului de service specificat pe întreaga durată de viață a GSE.

e) Atunci când întreținerea GSE este efectuată de alte întreprinderi care participă la un acord de punere în comun a echipamentelor sau la un contract de închiriere, Întreprinderea de deservire la sol trebuie să se asigure că responsabilitatea pentru întreținere este documentată.

ORGH.GSE.110 Punerea în comun a GSE

a) În cazul în care GSE sunt furnizate de operatorul de aerodrom sau de o altă organizație pe un aerodrom, Întreprinderea de deservire la sol poate, după caz, să încheie un acord privind punerea în comun a GSE cu alte întreprinderi care furnizează servicii de handling la sol pe aerodromul respectiv. Operatorul de aerodrom trebuie să fie informat în permanență cu privire la respectivul acord.

b) În cazul GSE puse în comun, întreprinderea de deservire la sol trebuie să se asigure că acordul specific încheiat cu organizația care furnizează GSE îndeplinește cerințele prezentei subpărți și pe cele aplicabile serviciilor subcontractate în cadrul prezentului regulament, inclusiv asigurarea pregătirii personalului pentru exploatarea GSE, procedurile operaționale pentru utilizarea GSE, precum și programul de întreținere a GSE.

c) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să implementeze în mod eficace cerințele de siguranță stabilite prin acordul de punere în comun a GSE. Aceasta trebuie să se asigure că nivelul de siguranță nu este inferior standardelor stabilite de propriul sistem de management al siguranței. În acest caz, întreprinderea de deservire la sol poate solicita o revizuire a cerințelor de siguranță ale acordului de punere în comun a GSE împreună cu celelalte întreprinderi implicate în acord.

Anexa nr. 2

la Regulamentul cu privire la stabilirea cerințelor pentru furnizarea în condiții de siguranță a serviciilor de handling la sol, pentru întreprinderile care le furnizează, precum și responsabilitățile autorităților naționale de supraveghere

Procedurile necesare pentru ca întreprinderile ce furnizează servicii de handling la sol să poată declara că dispun de capacitatea și mijloacele necesare pentru a-și îndeplini responsabilitățile legate de furnizarea în condiții de siguranță a serviciilor

(PARTEA-GH.OPS)

GH.OPS.005 Responsabilitățile generale pentru furnizarea de servicii de handling la sol

a) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să se asigure, pentru toate activitățile de handling la sol pe care le desfășoară, că:

1. procedurile operaționale și instrucțiunile furnizate de operatorul de aeronave și, după caz, de operatorul de aerodrom sunt puse în aplicare în mod corect;

2. este disponibil personal suficient pentru a îndeplini sarcinile atribuite în condiții de siguranță;

3. personalul care desfășoară activități de handling la sol este pregătit și competent să îndeplinească sarcinile atribuite;

4. exploatarea și întreținerea oricărui echipament utilizat pentru activitățile de handling la sol se efectuează în conformitate cu subpartea ORGH.GSE.

b) Furnizorul de servicii de handling la sol prestează servicii de handling la sol în conformitate cu procedurile și instrucțiunile operatorului de aeronave pe care îl deservește. Cu toate acestea, Întreprinderea de deservire la sol își poate aplica propriile proceduri operaționale în oricare dintre următoarele cazuri:

1. dacă sunt convenite și acceptate de către operatorul de aeronave;

2. dacă operatorul de aeronave nu furnizează niciun fel de proceduri operaționale.

c) În cazul în care instrucțiunile și procedurile furnizate de operatorul de aeronave diferă de procedurile operaționale ale întreprinderii de deservire la sol, prevalează procedurile operatorului de aeronave. Întreprinderea de deservire la sol trebuie să abordeze împreună cu operatorul de aeronave orice diferențe contradictorii care ar putea afecta siguranța aeronavei, a pasagerilor acesteia sau a personalului de handling la sol de îndată ce acestea au fost

identificate și să stabilească, împreună cu operatorul de aeronave, dacă se acceptă în schimb implementarea procedurilor operaționale ale întreprinderii de deservire la sol.

d) Procedurile operaționale ale întreprinderii de deservire la sol trebuie:

1. să vizeze, după caz, toate serviciile furnizate, astfel cum sunt enumerate la punctul 3 din prezentul regulament;

2. să corespundă tipului de aeronavă și contextului operațional;

3. să asigure faptul că activitățile de handling al aeronavei sunt efectuate astfel încât riscurile de avariere a aeronavei sau a altor vehicule aflate la sol și riscurile de rănire a personalului și a pasagerilor să fie reduse la minimum și că siguranța zborului nu este compromisă.

e) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să se conformeze, în măsura relevantă pentru activitățile desfășurate, cu procedurile care îi sunt furnizate de operatorul de aerodrom cu privire la următoarele aspecte operaționale menționate în Regulamentul privind procedurile administrative referitoare la aerodromuri, aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 653/2018:

1. programul de control al obiectelor străine;

2. autorizarea și gestionarea conducătorilor auto și a vehiculelor;

3. tractarea aeronavelor;

4. comunicațiile dintre vehicule și controlul traficului aerian (ATC);

5. controlul persoanelor care se deplasează pedestru;

6. calitatea combustibilului și siguranța platformei în timpul alimentării cu combustibil sau al extragerii acestuia;

7. operațiunile în condiții de iarnă;

8. operațiunile pe timp de noapte;

9. operațiunile în condiții meteorologice nefavorabile;

10. marcarea și iluminarea vehiculelor și a altor obiecte mobile;

11. sosirea aeronavelor în poziția de staționare și plecarea aeronavelor din această poziție;

12. distribuirea informațiilor către întreprinderile care operează pe platformă;

13. alertarea serviciilor de urgență;

14. măsurile de precauție împotriva suflului motoarelor;

15. îmbrăcămintea de înaltă vizibilitate.

f) Procedurile operatorului de aerodrom care vizează elementele de la litera (e) prevalează asupra procedurilor cu același domeniu de aplicare ale întreprinderii de deservire la sol sau ale operatorului de aeronave. Întreprinderea de deservire la sol trebuie să abordeze orice instrucțiuni sau proceduri contradictorii cu operatorul de aerodrom de îndată ce acestea au fost identificate.

g) Fără a aduce atingere dispozițiilor de la literele (a)-(f), pentru a se asigura că siguranța aeronavei și a persoanelor la sol nu este compromisă în timpul furnizării serviciilor de handling la sol, întreprinderea de deservire la sol poate decide să aplice proceduri operaționale mai stricte pe baza procedurilor și a instrucțiunilor operatorului de aeronave sau ale operatorului de aerodrom, în cazul în care consideră că în contextul operațional local sunt

necesare măsuri de precauție suplimentare în materie de siguranță. Aceste elemente de siguranță suplimentare se documentează și se comunică operatorilor de aeronave sau operatorilor de aerodrom vizați, după caz.

h) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să se asigure că o copie a instrucțiunilor și a procedurilor operaționale relevante este pusă la dispoziția personalului său, în funcție de sarcinile acestuia și comunicată într-un mod prin care să garanteze faptul că ele sunt înțelese. Întreprinderea de deservire la sol trebuie să se asigure, de asemenea, că personalul său este în măsură să înțeleagă și să conformeze cu acele instrucțiuni și proceduri ale operatorului de aerodrom și/sau ale autorităților competente care ar putea fi furnizate numai în limba națională.

GH.OPS.010 Interfețe cu alte întreprinderi

În cadrul sistemului său de management, Întreprinderea de deservire la sol trebuie să dispună de un proces de identificare a interfețelor cu operatorul de aerodrom și cu operatorul sau operatorii de aeronave cărora le furnizează servicii. Procesul de abordare a interfețelor trebuie:

a) să vizeze procedurile operaționale specifice ale operatorului de aeronave, mediul local al aerodromului, procedurile de siguranță și/sau constrângerile operaționale, pe baza unei evaluări a riscurilor în materie de siguranță și în acord cu toate părțile interesate relevante;

b) să asigure, în coordonare cu operatorul de aerodrom, faptul că părțile relevante ale sistemului său de management al siguranței sunt compatibile și complementare cu cele ale operatorului de aerodrom menționat la punctul ADR.OR.D.025 și ale operatorului de aeronave;

c) să asigure comunicarea reciprocă și schimbul periodic de informații relevante pentru siguranță, după caz, cu întreprinderile afectate de activitățile de handling la sol.

GH.OPS.020 Handlingul bunurilor periculoase

a) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să se asigure că handlingul bunurilor periculoase se efectuează în orice moment în conformitate cu dispozițiile relevante din Anexa 18 la Convenția de la Chicago și cu instrucțiunile tehnice ale OACI referitoare la anexa respectivă, precum și cu instrucțiunile și procedurile operatorului de aeronave.

b) Întreprinderile de deservire la sol care nu sunt implicate în handlingul bunurilor periculoase trebuie să refuze mărfurile care conțin bunuri periculoase ascunse sau nedeclarate și să raporteze detectarea bunurilor periculoase nedeclarate sau declarate greșit în conformitate cu punctul ORGH.GEN.160 litera (b) subpunctul 2.

c) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să se asigure că personalul implicat în handlingul bunurilor periculoase are acces și aplică variațiile specifice operatorilor de aeronave cărora le sunt furnizate serviciile.

GH.OPS.025 Transportul la sol al pasagerilor și al membrilor echipajului de către un operator de aerodrom

Atunci când un operator de aerodrom furnizează, cu propriul personal, servicii de transport la sol pentru pasageri și membri ai echipajului – fie ca serviciu unic, fie cumulat cu handlingul pasagerilor cu mobilitate redusă, ca parte a derogării specificate la punctul 4.8 sau 4.9 din prezentul regulament – acesta trebuie să respecte următoarele cerințe din anexa nr. 1 și din anexa nr. 2 la prezentul regulament:

- a) subpartea ORGH.GSE;
- b) punctul GH.OPS.300;
- c) punctul GH.OPS.305.

GH.OPS.030 Limba comună

Întreprinderea de deservire la sol trebuie să se asigure că membrii personalului său sunt în măsură să comunice în mod eficace pentru îndeplinirea sarcinilor lor operaționale zilnice în limba (limbile) sau semnalele manuale care pot fi înțelese între ei sau, în conformitate cu funcțiile atribuite, de către personalul aerodromului sau de către personalul navigant.

SUBPARTEA 1

HANDLINGUL PASAGERILOR

GH.OPS.100 Handlingul pasagerilor – cerințe generale

a) Procedurile de handling al pasagerilor stabilite de întreprinderea de deservire la sol trebuie să acopere riscurile în materie de siguranță, inclusiv transportul bunurilor periculoase în bagajul pasagerului sau asupra persoanei, legate de următoarele activități:

1. acceptarea pasagerilor și a bagajelor și transmiterea datelor în scopul controlului încărcăturii;
2. handlingul categoriilor speciale de pasageri, inclusiv al pasagerilor cu mobilitate redusă;
3. îmbarcarea pasagerilor;
4. debarcarea pasagerilor, inclusiv, după caz, handlingul pasagerilor aflați în tranzit și în transfer;
5. transferul sau tranzitul pasagerilor.

b) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să se asigure că, în timpul îmbarcării și al debarcării pasagerilor, sunt respectate cerințele aerodromului în ceea ce privește controlul persoanelor care se deplasează pedestru.

GH.OPS.105 Controlul pasagerilor pe platformă

a) Accesul pasagerilor pe platformă sau în orice altă zonă operațională de siguranță din zona aeroportuară trebuie să respecte cerințele aplicabile privind controlul pietonilor prevăzute în Regulamentul privind procedurile administrative referitoare la aerodromuri,

aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 653/2018. Întreprinderea de deservire la sol trebuie să se asigure că pasagerii nu se deplasează în afara zonei sau a căii clar desemnate/marcate pentru trecerea între terminalul aerodromului și aeronavă și nu traversează zonele periculoase marcate ale aeronavei.

b) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să aplice instrucțiunile și procedurile operatorului de aeronave, cu excepția cazului în care se convine altfel cu operatorul de aeronave. Atunci când se utilizează scări pentru pasageri, pasarele de îmbarcare a pasagerilor sau pasarele aeriene pentru îmbarcarea și debarcarea pasagerilor, procedurile operaționale trebuie să acopere siguranța pasagerilor în timpul îmbarcării și debarcării pasagerilor.

GH.OPS.110 Handlingul pasagerilor cu mobilitate redusă de către un operator de aerodrom

Atunci când un operator de aerodrom efectuează, cu propriul personal, handlingul pasagerilor cu mobilitate redusă, fie ca serviciu unic, fie cumulat cu transportul la sol al pasagerilor și al membrilor echipajului, ca parte a derogării specificate la punctul 4.8 sau 4.9 din prezentul regulament, acesta trebuie să respecte următoarele cerințe din anexele nr.1 și nr. 2 la prezentul Regulament:

- a) subpartea ORGH.GSE;
- b) punctul GH.OPS.100 litera (a) punctul 2 aplicabil pasagerilor respectivi;
- c) punctul GH.OPS.305 privind exploatarea GSE.

SUBPARTEA 2

HANDLINGUL BAGAJELOR

GH.OPS.200 Handlingul bagajelor – cerințe generale

a) Procedurile de siguranță pentru handlingul bagajelor acoperă următoarele etape, în funcție de gama de operațiuni ale întreprinderii de deservire la sol:

1. identificarea bagajelor;
2. sortarea bagajelor;
3. stivuirea, pregătirea pentru plecare sau transferul bagajelor;
4. sosirea și primirea bagajelor.

b) Handlingul bunurilor periculoase din bagaje se efectuează în conformitate cu Anexa 18 la Convenția de la Chicago și cu instrucțiunile tehnice ale OACI referitoare la anexa respectivă, precum și cu procedurile și instrucțiunile operatorului de aeronave privind bunurile periculoase din bagajele pasagerilor.

c) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să respecte orice proceduri suplimentare ale aerodromului, în funcție de infrastructura centralizată furnizată de operatorul de aerodrom pentru handlingul bagajelor.

d) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să se asigure că personalul implicat în handlingul bagajelor beneficiază de pregătire în domeniul siguranței relevantă pentru

sarcinile sale și înțelege consecințele performanței sale asupra siguranței zborului.

SUBPARTEA 3

DESERVIREA AERONAVELOR

GH.OPS.300 Siguranța pe platformă

Pe lângă procedurile operatorului de aerodrom aplicabile întreprinderii respective în calitate de utilizator al aerodromului, întreprinderea de deservire la sol trebuie să implementeze proceduri operaționale pentru a acoperi riscurile în materie de siguranță legate de lucrul în jurul aeronavei și pe suprafața de siguranță din zona de operațiuni aeriene a aerodromului, după cum urmează:

a) procedurile operatorului de aerodrom în ceea ce privește următoarele activități:

1. deplasarea pedestră și conducerea de vehicule în zonele de operațiuni aeriene ale aerodromului;

2. programul de control al obiectelor străine;

3. conducerea de vehicule pe suprafața de mișcare;

4. operațiuni în condiții meteorologice nefavorabile, în condiții de iarnă sau pe timp de noapte;

b) procedurile operaționale ale întreprinderii de deservire la sol în ceea ce privește următoarele activități:

1. lucrul pe platformă și în jurul aeronavei și siguranța pe platformă;

2. inspectarea exteriorului aeronavei și a zonelor de operațiuni aeriene adiacente, după caz, înainte de sosirea și plecarea aeronavei;

3. lucrul în jurul aeronavei, caz în care se aplică următoarele principii:

(i) în zonele periculoase din jurul aeronavelor trebuie păstrate libere de persoane și de vehicule în timp ce motoarele sunt pe punctul de a fi pornite sau sunt în funcțiune;

(ii) personalul, altul decât cel necesar pentru a asista sosirea și plecarea aeronavei, nu trebuie să se apropie de aeronavă atunci când motoarele sunt în funcțiune și luminile anticoliziune sunt aprinse;

(iii) procedura trebuie să includă principiile factorilor umani;

4. poziționarea corectă a echipamentelor de deservire la sol în jurul aeronavei pentru deservirea aeronavei, precum și pentru îmbarcarea și debarcarea pasagerilor;

5. în funcție de responsabilitățile atribuite întreprinderii, oricare dintre următoarele:

(i) elaborarea și implementarea unui plan de rotație a aeronavei pentru a garanta coordonarea și siguranța tuturor activităților de handling la sol care au loc la bordul aeronavei în timpul rotației. Acesta trebuie să includă cel puțin o descriere a etapelor, precum și sarcinile și responsabilitățile necesare pentru sosirea, handlingul și plecarea aeronavei;

(ii) descrierea sarcinilor și responsabilităților sale în timpul rotației atunci când planul de rotație al aeronavei este elaborat de o altă organizație.

c) Procedurile operaționale menționate la litera (b) se adaptează la contextul operațional

al aerodromului, precum și la condițiile geografice și meteorologice specifice ale acestuia.

GH.OPS.305 Cerințe generale privind exploatarea echipamentelor de deservire la sol

a) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să implementeze proceduri pentru exploatarea în condiții de siguranță a echipamentelor de deservire la sol, cu măsuri specifice de siguranță pentru a gestiona riscul de apropiere, poziționare, frânare, manevrare, parcare, plecare a echipamentelor de lângă aeronavă și din zona în care se realizează service-ul aeronavei, inclusiv a echipamentelor utilizate pentru transportul la sol al pasagerilor cu mobilitate redusă, precum și asigurarea echipamentelor atunci când nu sunt utilizate și parcare lor în zonele desemnate.

b) Conducerea echipamentelor de deservire la sol pe platformă și pe suprafața de mișcare trebuie să respecte procedurile aerodromului elaborate în conformitate cu cerințele aplicabile din anexa nr. 3 (ADR.OPS) la Regulamentul privind procedurile administrative referitoare la aerodromuri, aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 653/2018.

c) Toate echipamentele de deservire la sol utilizate, motorizate și nemotorizate, trebuie întreținute în mod corespunzător și trebuie să respecte programul de întreținere menționat în subpartea ORGH.GSE din anexa nr. 1 la prezentul regulament. Pasarelele de îmbarcare a pasagerilor sau scările pentru pasageri trebuie să fie libere de orice fel de obiecte străine, pentru a se asigura evacuarea rapidă a pasagerilor și a echipajelor în caz de urgență în timp ce se realizează alimentarea cu pasageri la bord, îmbarcarea sau debarcarea pasagerilor.

d) Se aplică politica „nu atinge!” (no-touch), cu excepția cazului în care echipamentele de deservire la sol sunt dotate cu senzori de proximitate sau de autonivelare, în funcție de tipul de echipament de deservire la sol sau în circumstanțe acceptate în mod specific, impuse de tipul de echipament de deservire la sol în funcțiune.

GH.OPS.310 Alimentarea cu combustibil și extragerea acestuia din aeronave

a) Serviciile de alimentare și de extragere a combustibilului din aeronave pot fi furnizate de aceeași organizație responsabilă cu furnizarea altor servicii de handling la sol sau de un furnizor de servicii de alimentare cu combustibil a aeronavelor.

b) Pe lângă asigurarea conformității cu punctul GH.OPS.005, furnizorul de servicii de alimentare cu combustibil a aeronavelor este responsabil pentru următoarele:

1. asigurarea furnizării în condiții de siguranță a serviciilor de alimentare și de extragere a combustibilului din aeronave și a altor servicii necesare, în conformitate cu procedurile operaționale ale operatorului de aeronave;

2. deținerea și implementarea unor proceduri de comunicare cu întreprinderea (întreprinderile) de handling la sol care furnizează alte servicii în timpul rotației aeronavei, în special cu funcția de coordonare a rotației, precum și cu personalul navigant în caz de incendiu sau de scurgeri de combustibil;

3. respectarea cerințelor privind prevenirea și stingerea incendiilor pe platformă și în pozițiile de staționare;

4. abordarea oricăror instrucțiuni contradictorii cu operatorul de aeronave sau cu

operatorul de aerodrom, după caz, de îndată ce acestea au fost identificate.

c) Furnizorul de servicii de alimentare cu combustibil a aeronavelor are următoarele responsabilități:

1. aplicarea procedurii de urgență în cazul unei situații de urgență în timpul realimentării sau al extragerii combustibilului, astfel cum este descrisă în manualul său de handling la sol, în special:

(i) oprirea alimentării;

(ii) deconectarea furtunului de alimentare de la aeronavă;

(iii) deplasarea vehiculului cu combustibil sau, în funcție de sistemul de alimentare, apăsarea butonului de oprire de urgență de la hidrantul de combustibil;

2. utilizarea exclusiv a tipului de combustibil omologat pentru tipul de aeronavă în conformitate cu instrucțiunile operatorului aeronavei, pentru a preveni orice alimentare necorespunzătoare cu combustibil și orice contaminare a combustibilului;

3. asigurarea faptului că personalul său poartă îmbrăcăminte distinctivă care să permită identificarea cu ușurință a acestuia în caz de urgență în timpul operațiunilor de alimentare sau de extragere a combustibilului;

4. monitorizarea zonelor de alimentare stabilite de operatorul aeronavei în funcție de tipul aeronavei și, în coordonare cu întreprinderea de deservire la sol care exercită funcția de coordonare a rotației aeronavei, împiedicarea oricărui pasager sau a oricărei persoane neautorizate să intre în zonele respective sau, în caz contrar, oprirea alimentării până când zona este liberă;

5. respectarea procedurii relevante a operatorului de aeronave privind alimentarea sau extragerea combustibilului cu pasageri la bord, îmbarcarea sau debarcarea pasagerilor, inclusiv:

(i) oprirea operațiunii de alimentare atunci când ieșirile de urgență și căile de evacuare desemnate sunt blocate;

(ii) comunicarea cu persoana care monitorizează operațiunea de alimentare sau de extragere a combustibilului, astfel cum a fost desemnată de operatorul de aeronave, în caz de incendiu sau de scurgere de combustibil;

6. conformarea cu punctul ADR.OPS.D.060 din Regulamentul privind procedurile administrative referitoare la aerodromuri, aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 653/2018.

d) Alimentarea sau extragerea combustibilului în hangare sau în clădiri închise similare se efectuează numai cu aprobarea operatorului de aeronave și a operatorului de aerodrom și în conformitate cu procedurile speciale elaborate de aceștia.

GH.OPS.320 Deservirea instalației de apă potabilă

Procedurile de deservire a instalației de apă potabilă trebuie să se conformeze cerințelor prevăzute la punctul GH.OPS.005 și, de asemenea, următoarelor cerințe suplimentare:

a) menținerea legăturii cu operatorul de aerodrom pentru a asigura următoarele:

1. întreaga cantitate de apă, atât potabilă, cât și pentru alte utilizări personale, încărcată în aeronavă, nu conține substanțe chimice și microorganisme;

2. calitatea apei potabile se testează periodic în conformitate cu autoritățile sanitare

locale și în conformitate cu procedura operatorului de aeronave;

b) respectarea cerințelor prevăzute în actele juridice aplicabile ale Uniunii privind echipamentele individuale de protecție pentru personalul care efectuează lucrări de deservire a instalației de apă potabilă;

c) reducerea corespunzătoare a riscului de producere de obiecte străine în timpul acestei activități.

GH.OPS.325 Deservirea toaletelor aeronavelor

Procedurile pentru deservirea toaletelor aeronavelor trebuie să se conformeze cerințelor de la punctul GH.OPS.005 și, de asemenea, următoarelor cerințe suplimentare:

a) descrierea măsurilor aplicabile în caz de scurgeri;

b) identificarea promptă a oricărei scurgeri și tratarea acesteia conform instrucțiunilor;

c) respectarea cerințelor prevăzute în actele juridice privind echipamentele individuale de protecție pentru personalul care efectuează deservirea toaletelor aeronavelor;

d) reducerea corespunzătoare a riscului de producere de obiecte străine în timpul deservirii toaletelor aeronavelor.

GH.OPS.330 Curățarea exteriorului aeronavei

Procedurile pentru curățarea exteriorului aeronavei trebuie să se conformeze cerințelor de la punctul GH.OPS.005 și, de asemenea, următoarelor cerințe suplimentare:

a) efectuarea lucrărilor de curățare a exteriorului aeronavei cu produse aprobate de producătorul aeronavei pentru a evita avarierea aeronavei;

b) închiderea corespunzătoare a panourilor exterioare și a ușilor aeronavei după finalizarea curățării;

c) respectarea cerințelor prevăzute în actele juridice privind echipamentele individuale de protecție pentru personalul care efectuează curățarea aeronavelor;

d) utilizarea unei zone dedicate pentru curățarea exteriorului aeronavei, astfel cum a fost stabilită de operatorul de aerodrom, dacă este cazul;

e) reducerea corespunzătoare a riscului de producere de obiecte străine în timpul curățării exteriorului aeronavei.

GH.OPS.335 Dejivrarea și antiijivrarea aeronavelor

a) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să se asigure că verificările necesare pentru a asigura disponibilitatea serviciului înainte de sezonul rece sunt planificate și efectuate în timp util pentru ca operațiunile de dejivrare și antiijivrare să fie executate în condiții de siguranță.

b) Pe lângă conformarea cu cerințele prevăzute la punctul GH.OPS.005, întreprinderea de deservire la sol are responsabilitatea de a se asigura că fluidele utilizate pentru dejivrare și antiijivrare respectă standardele de calitate a fluidelor, că se efectuează teste periodice și că se asigură o depozitare adecvată.

c) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să coopereze cu operatorul de aerodrom și cu orice autoritate și organizație relevantă pentru a permite recuperarea și reciclarea fluidului

de dejivrare și antijivrare în scopul protecției mediului.

d) În cazul în care întreprinderea de deservire la sol utilizează platforme și standuri la distanță pentru a furniza servicii de dejivrare și antijivrare, aceasta trebuie să numească un coordonator pentru dejivrare și să implementeze o procedură care include:

1. comunicarea cu echipajul de zbor pe o frecvență radio dedicată;
2. alocarea standurilor pentru aeronavele care așteaptă serviciul de dejivrare/antijivrare la standul de dejivrare și antijivrare;
3. informarea echipajului de zbor cu privire la îndepărtarea echipamentului și la încheierea operațiunilor de dejivrare și antijivrare pentru întoarcerea în siguranță a aeronavei pe suprafața de mișcare.

SUBPARTEA 4

ROTAȚIA AERONAVEI

GH.OPS.400 Coordonarea activităților de rotație a aeronavelor

a) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să asigure furnizarea în condiții de siguranță a serviciilor de handling la sol și a handlingului aeronavelor în timpul rotației, prin instituirea unei funcții de coordonare a activităților de rotație. Coordonarea activităților de rotație trebuie să țină cont de planul de rotație specificat de operatorul de aeronave.

b) În cazul în care mai multe întreprinderi de deservire la sol sunt implicate în furnizarea de servicii de handling la sol către același operator de aeronave în conformitate cu planul de rotație al operatorului de aeronave, întreprinderile de deservire la sol în cauză trebuie să convină [între ele] cu privire la întreprinderea care este responsabilă cu funcția de coordonare a rotației, cu excepția cazului în care acest lucru este stabilit de operatorul de aeronave.

c) Întreprinderea de deservire la sol responsabilă cu coordonarea rotației aeronavei trebuie să dispună de o procedură scrisă pentru coordonarea activităților de rotație, care să includă următoarele aspecte:

1. activitățile de handling la sol care trebuie monitorizate și coordonate în timpul rotației aeronavei;

2. modalitatea de îndeplinire a funcției de coordonare a rotației: de către o persoană sau de către un dispozitiv automat, pe aerodrom sau de la distanță; dacă este cazul, persoana responsabilă cu îndeplinirea acestei funcții;

3. coordonarea comunicării cu toate întreprinderile implicate, fie că este vorba de alte întreprinderi de deservire la sol, de operatorul de aeronave sau de operatorul de aerodrom;

4. sarcinile asociate funcției de coordonare a rotației;

5. asigurarea faptului că volumul de sarcini pe persoană nu pune în pericol siguranța activităților;

6. atunci când operațiunile de alimentare și de extragere a combustibilului se efectuează cu pasageri la bord, sau în timpul îmbarcării sau al debarcării pasagerilor, asigurarea faptului că:

- (i) toate punctele următoare sunt menținute libere de obstacole:
- A. ieșirile de urgență desemnate;
  - B. căile de evacuare, inclusiv cea a vehiculului cu combustibil;
  - C. suprafața de la sol aflată sub ieșirile aeronavei destinate evacuării de urgență și zonele de desfășurare a toboganelor atunci când scările nu sunt în poziție de utilizare în cazul unei evacuări;
  - D. butonul de oprire de urgență a alimentării cu combustibil, dacă există;
- (ii) furnizorul de servicii de alimentare cu combustibil a aeronavelor trebuie informat imediat atunci când ieșirile și rutele de evacuare desemnate sunt obstrucționate;
7. difuzarea procedurii scrise către toate persoanele implicate.
- d) Planul de rotație aplicat fiecărei aeronave trebuie să respecte particularitățile tipului de aeronavă și limitările aplicabile aeronavei. Coordonarea rotației trebuie să țină cont de contextul operațional al aerodromului.
- e) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să respecte cerința de a alerta serviciile de urgență ale aerodromului în conformitate cu punctul ADR.OPS.D.050 din Regulamentul privind procedurile administrative referitoare la aerodromuri, aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 653/2018 în caz de accidente și incidente pe platformă.

GH.OPS.405 Sosirea aeronavelor

- a) Procedurile operaționale referitoare la sosirea unei aeronave trebuie să fie adecvate tipului de aeronavă și trebuie să cuprindă:
- 1. asigurarea aeronavei la sol;
  - 2. marcarea zonelor periculoase ale aeronavei;
  - 3. operarea ușilor compartimentului de marfă și a panourilor de serviciu;
  - 4. poziționarea echipamentelor de deservire la sol, inclusiv a generatorului de la sol și a unității de aer condiționat, dacă este cazul;
  - 5. operarea pasarelelor de îmbarcare a pasagerilor sau a altor echipamente de deservire la sol, cum ar fi scările pentru pasageri.
- b) Poziția de staționare trebuie să fie inspectată înainte de sosirea aeronavei și trebuie aplicate procedurile aplicabile ale operatorului de aerodrom.

GH.OPS.410 Asigurarea aeronavei la sol

- a) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să dețină și să implementeze proceduri operaționale pentru a garanta faptul că aeronava este asigurată împotriva oricărei mișcări neintenționate, în conformitate cu procedurile și instrucțiunile operatorului de aeronave sau, astfel cum s-a convenit cu operatorul de aeronave, în conformitate cu procedurile operaționale ale întreprinderii de deservire la sol.
- b) Procedurile menționate la litera (a) trebuie să includă măsuri de siguranță pentru a garanta faptul că numai personalul de handling la sol cu sarcini specifice de îndeplinit în această etapă este autorizat să se apropie de aeronavă înainte ca luminile anticolidiune să fie stinse și ca motoarele să fie oprite.
- c) Zona de restricționare a echipamentelor trebuie marcată prin amplasarea de conuri

de siguranță în jurul zonelor aeronavei care sunt susceptibile de a fi avariate la sol.

GH.OPS.415 Încărcarea și descărcarea aeronavelor

Procedurile operaționale pentru încărcarea și descărcarea aeronavelor trebuie să asigure următoarele:

a) încărcarea aeronavelor se efectuează în conformitate cu instrucțiunile scrise de încărcare și se respectă orice specificații și cerințe de încărcare referitoare la bunurile periculoase și la alte mărfuri speciale, poștă, bagaje sau echipamente din compartiment;

b) stabilitatea aeronavelor este menținută în timpul descărcării și al încărcării;

c) echipa de descărcare dispune de documentația corespunzătoare a zborului care sosește;

d) compartimentul de marfă al aeronavei este gol înainte de încărcare, cu excepția zborurilor de tranzit sau a cazurilor în care instrucțiunile operatorului de aeronave prevăd altfel și nu există deteriorări sau scurgeri; în cazul în care se identifică o daună, operatorul aeronavei trebuie să fie informat;

e) încărcarea se efectuează astfel încât să nu provoace deteriorarea compartimentului de marfă sau a ușilor compartimentului de marfă;

f) dispozitivele de încărcare unitară și alte echipamente detașate sunt în stare de funcționare, nu conțin apă sau zăpadă și nu există mărfuri deteriorate sau care prezintă scurgeri;

g) articolele și dispozitivele de încărcare unitară încărcate în compartimentele de marfă sunt imobilizate în mod corespunzător pentru a preveni orice mișcare sau deplasare în timpul zborului;

h) tipul de dispozitiv de încărcare unitară încărcat pe aeronavă corespunde celor specificate în instrucțiunile de încărcare;

(i) ușile compartimentului de marfă sunt închise în mod corespunzător;

(j) orice modificări de ultim moment legate de încărcarea bagajelor sau a mărfurilor sunt înregistrate în documentația privind masa și centrajul și sunt distribuite pentru informarea persoanelor identificate în procedura operatorului de aeronave;

(k) documentul privind masa și centrajul care conține instrucțiunile de încărcare este semnat de persoana responsabilă cu supravegherea încărcării pentru a confirma că încărcarea și distribuția încărcăturii aeronavei au fost finalizate conform instrucțiunilor;

l) se asigură comunicarea privind încărcarea și distribuția încărcăturii aeronavei între persoana responsabilă cu supravegherea încărcării și persoana responsabilă cu planificarea încărcării, cu emiterea documentației aferente privind masa și centrajul, precum și cu orice alt intermediar în cazul în care planificarea încărcării este o funcție la distanță care nu este efectuată la stația de plecare;

m) o copie a documentației privind masa și centrajul care conține instrucțiunile de încărcare este păstrată la sol și accesibilă personalului de la sol responsabil cu operațiunile de zbor până după sosirea zborului;

n) încărcarea și descărcarea se efectuează cu echipamente de deservire la sol adecvate tipului de aeronavă și sarcinii specifice aeronavei, după caz;

o) orice avarii sau defecțiuni identificate la sistemul de încărcare al aeronavei sunt notificate operatorului aeronavei.

GH.OPS.420 Supravegherea încărcării

Întreprinderea de deservire la sol trebuie să implementeze proceduri de supraveghere a încărcării și descărcării aeronavelor pentru a asigura următoarele:

a) informarea echipei de descărcare în conformitate cu mesajele de încărcare primite înainte de descărcarea aeronavei și informarea echipei de încărcare în conformitate cu instrucțiunile de încărcare înainte de încărcarea aeronavei;

b) monitorizarea descărcării și încărcării aeronavei, asigurându-se faptul că încărcătura în vrac este intactă și că nu există deteriorări sau scurgeri înainte de încărcare;

c) încărcarea și securizarea bagajelor și a articolelor de marfă în poziția indicată pe ambalaj, astfel încât să se prevină deplasarea acestora în orice direcție și să se mențină separarea acestora în conformitate cu cerințele privind mărfurile periculoase;

d) verificarea respectării tuturor etapelor menționate la punctul GH.OPS.415;

e) verificarea încărcăturii în raport cu documentele aferente, cum ar fi manifestul încărcăturii, manifestul bagajelor sau NOTOC privind încărcăturile speciale, dacă sunt disponibile;

f) confirmarea faptului că încărcarea este efectuată astfel cum se specifică în formularul final de instrucțiuni de încărcare;

g) raportarea oricăror abateri de la încărcarea planificată și a oricăror articole speciale, cu greutatea depășită sau non-standard prezentate pentru încărcare, care nu au fost deja incluse în instrucțiunile de încărcare.

GH.OPS.425 Dispozitivele de încărcare unitară

Întreprinderea de deservire la sol trebuie să asigure următoarele în ceea ce privește dispozitivele de încărcare unitară atât pentru bagaje, cât și pentru încărcătura de marfă:

a) în ceea ce privește utilizarea corectă a tipului de dispozitiv de încărcare unitară, sunt urmate instrucțiunile operatorului de aeronave, iar dispozitivele de încărcare unitară se încadrează în limitele acceptabile stabilite în conformitate cu instrucțiunile producătorului și sunt goale înainte de utilizare;

b) dispozitivele de încărcare unitară sunt verificate pentru a se asigura faptul că sunt în stare de funcționare înainte de stivuire și că nu depășesc limitele de exploatabilitate permise;

c) dispozitivele de încărcare unitară inutilizabile sunt etichetate și scoase din uz;

d) pentru dispozitivele de încărcare unitară sub forma unui container de aeronavă, există acorduri cu proprietarul dispozitivelor respective pentru repararea sau eliminarea dispozitivelor de încărcare unitară deteriorate;

e) procesul de stivuire cu ajutorul dispozitivelor de încărcare unitară respectă procedurile operaționale legate de toate elementele următoare:

1. masa și centrul aeronavei și limitările dispozitivelor de încărcare unitară;

2. utilizarea de dispozitive de încărcare unitară adecvate în ceea ce privește dimensiunea, tipul și adecvarea structurală pentru expediere;

3. blocarea și imobilizarea încărcăturii în fiecare palet sau container pentru a preveni deplasarea acestuia în timpul zborului;

4. separarea mărfurilor periculoase, precum și depozitarea și fixarea acestora în poziția indicată pe ambalaj și prevenirea deplasării în orice direcție în interiorul respectivului dispozitiv de încărcare unitară;

5. integritatea încărcăturii și a dispozitivului de încărcare unitară;

f) fiecare dispozitiv de încărcare unitară sub forma unui container de aeronavă este identificat prin coduri sau marcaje unice de identificare;

g) dispozitivele de încărcare unitară sunt depozitate în condiții care previn deteriorarea lor; depozitarea pe sol nu este permisă;

h) limitele de depozitare a dispozitivelor de încărcare unitară stabilite de operatorul de aerodrom trebuie respectate, iar atunci când numărul planificat de dispozitive de încărcare unitară depozitate pe aeroport este depășit, întreprinderea de deservire la sol trebuie să dețină proceduri și acorduri cu operatorii de aeronave pentru a transporta dispozitivele de încărcare unitară în alte locuri disponibile cât mai curând posibil;

i) dispozitivele de încărcare unitară sunt transportate și manipulate în condiții de siguranță pentru a preveni deteriorarea dispozitivelor de încărcare unitară și a încărcăturii, a aeronavei sau a altor vehicule sau echipamente și rănirea persoanelor;

j) dispozitivele de încărcare unitară sunt fixate în mod corespunzător pentru a evita deplasările necontrolate în condiții meteorologice nefavorabile;

k) dispozitivele de încărcare unitară sunt verificate, iar daunele sunt raportate operatorului de aeronave în conformitate cu instrucțiunile operatorului de aeronave;

l) personalul implicat în manipularea dispozitivelor de încărcare unitară este instruit în mod corespunzător;

m) în cazul punerii în comun a dispozitivelor de încărcare unitară, întreprinderile în cauză stabilesc și documentează responsabilități clare ale fiecărei părți implicate în punerea în comun.

GH.OPS.430 Activitățile legate de plecarea aeronavelor

a) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să coordoneze plecarea aeronavelor cu celelalte întreprinderi implicate în această activitate.

b) Procedura operațională pentru pornirea motoarelor trebuie să asigure următoarele:

1. faptul că în zona de restricționare a echipamentelor rămân numai personalul și echipamentele de deservire la sol necesare pentru a asista operațiunile de pornire a motoarelor și de împingere sau tractare a aeronavei;

2. faptul că orice condiție care ar putea pune în pericol siguranța pornirii motoarelor este comunicată imediat echipajului de zbor și pornirea motoarelor este amânată;

3. faptul că instrucțiunile de utilizare a unității de pornire a aerului sunt incluse în manualul de handling la sol;

4. siguranța personalului în cazul utilizării unei unități de pornire a aerului sau a unui generator de la sol;

5. decuplarea în condiții de siguranță a echipamentelor de la aeronavă înainte de

plecare;

6. faptul că zona periculoasă a aeronavei este liberă de echipamente și de persoane;

7. faptul că etapa finală a pornirii motoarelor este indicată în mod clar, astfel încât operațiunea de împingere sau de tractare să poată începe.

GH.OPS.435 Tractarea și împingerea aeronavelor

a) Responsabilitatea pentru operațiunile de tractare/împingere a aeronavelor poate fi împărțită între mai multe întreprinderi. Întreprinderea de deservire la sol este responsabilă pentru următoarele:

1. punerea corectă în aplicare a procedurilor operaționale ale operatorului de aeronave sau ale întreprinderii de deservire la sol, dacă s-a convenit astfel cu operatorul de aeronave, proceduri care:

(i) sunt specifice tipului de aeronavă și tipului de vehicul de tractare/împingere; și

(ii) respectă instrucțiunile producătorului echipamentului pentru exploatarea echipamentului de tractare, în cazul în care producătorul a furnizat astfel de instrucțiuni;

2. punerea corectă în aplicare a procedurilor de comunicare cu celelalte persoane implicate în operațiunea de tractare sau de împingere;

3. cuplarea și decuplarea aeronavei la/de la vehicul/bara de remorcare;

4. conducerea sau controlul de la distanță al vehiculului de tractare/împingere;

5. în cazul în care este implicat un supraveghetor pe aripă (Wing Walker), menținerea comunicațiilor cu acesta și alertarea echipajului de zbor cu privire la pierderea comunicațiilor în timpul împingerii/tractării; această etapă trebuie să fie coordonată în mod corespunzător cu furnizorul de servicii de management pe platformă;

6. asigurarea pregătirii și a continuității competențelor personalului său care desfășoară aceste activități;

7. exploatarea și întreținerea oricăror echipamente de deservire la sol utilizate pentru tractare/împingere în conformitate cu capitolul ORGH.GSE.

b) Pe lângă cerințele enumerate la litera (a), întreprinderea de deservire la sol trebuie să aplice procedurile aerodromului stabilite de operatorul de aerodrom în conformitate cu dispozițiile Regulamentului privind procedurile administrative referitoare la aerodromuri, aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 653/2018 în ceea ce privește mișcările la sol ale aeronavelor, în special cu punctele ADR.OPS.B.028, ADR.OPS.B.080, ADR.OPS.D.001, ADR.OPS.D.015, ADR.OPS.D.040.

GH.OPS.440 Comunicare și frazeologie

a) Comunicarea dintre echipajul de zbor și membrii personalului de handling la sol responsabili cu împingerea/tractarea aeronavei trebuie să asigure exploatarea în condiții de siguranță a aeronavei și siguranța ocupanților acesteia și a persoanelor, a vehiculelor și a altor aeronave aflate la sol.

b) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să se asigure că personalul său respectă frazeologia standard pentru operațiunile de împingere/tractare a aeronavelor, astfel cum se prevede la punctul SERA.14001 din Cerințele Tehnice – Specificațiile esențiale privind

regulile aerului, CT-SERA, aprobate prin Ordinul Directorului a Autorității Aeronautice Civile.

SUBPARTEA 5

HANDLINGUL MĂRFURILOR ȘI AL POȘTEI

GH.OPS.500 Handlingul mărfurilor și al poștei – Cerințe generale

a) Activitățile menționate la pct. 3.5.1-3.5.4 din prezentul regulament pot fi efectuate într-un terminal de marfă sau într-un depozit de marfă aflat pe un aerodrom sau în apropierea acestuia.

b) Întreprinderea de deservire la sol trebuie să aplice procedurile operaționale pentru handlingul mărfurilor și al poștei puse la dispoziție de operatorul de aeronave, cu excepția cazului în care se convine altfel cu operatorul de aeronave.

c) În pofida dispozițiilor literei (a), întreprinderea de deservire la sol trebuie să dețină și să implementeze proceduri operaționale pentru transportul în condiții de siguranță al mărfurilor și al poștei care să acopere următoarele aspecte:

1. acceptarea transportului în numele operatorului de aeronave și pregătirea pentru zbor în conformitate cu cerințele aplicabile și cu procedurile operatorului de aeronave, inclusiv:

(i) orice verificări necesare, care nu au legătură cu aspectele legate de siguranță, în conformitate cu reglementările aplicabile;

(ii) dacă este cazul, verificări de acceptare a bunurilor periculoase în conformitate cu Anexa 18 la Convenția de la Chicago și cu instrucțiunile tehnice ale OACI referitoare la anexa respectivă;

(iii) verificări încrucișate ale mărfurilor în raport cu documentația însoțitoare în numele operatorului aeronavei;

(iv) planificarea stivuirii;

2. stivuirea finală a mărfurilor, în cazul în care această operațiune nu a fost efectuată înainte de sosirea lor la terminalul de marfă, și depozitarea mărfurilor înainte de zbor;

3. transportul mărfurilor către și de la aeronavă;

4. intervenția în caz de deteriorare a mărfurilor, de scurgere sau de vărsare.

d) Operațiunile de transport de mărfuri pot fi efectuate împreună de personalul calificat al întreprinderii de deservire la sol și de operatorul de aeronave, după cum s-a convenit în prealabil.

GH.OPS.505 Handlingul mărfurilor speciale, altele decât bunurile periculoase

Întreprinderea de deservire la sol trebuie să asigure handlingul mărfurilor speciale în conformitate cu procedurile operaționale furnizate de operatorul de aeronave sau, în cazul în care se convine cu operatorul de aeronave, în conformitate cu propriile sale proceduri operaționale menționate la punctul GH.OPS.500 litera (a).

Anexa nr. 3
la Regulamentul cu privire la
stabilirea cerințelor pentru
furnizarea în condiții de
siguranță a serviciilor de
handling la sol, pentru
întreprinderile care le
furnizează, precum și
responsabilitățile autorităților
naționale de supraveghere

**Cerințe aplicabile
autorităților naționale competente**

(PARTEA ARGH)

SUBPARTEA GEN

CERINȚE GENERALE

ARGH.GEN.100 Autoritatea competentă

a) Autoritatea competentă responsabilă de supravegherea întreprinderilor care furnizează servicii de handling la sol pe un aerodrom de pe teritoriul Republicii Moldova este Autoritatea Aeronautică Civilă.

b) Fără a aduce atingere literei (a), autoritatea competentă responsabilă cu primirea declarației de la aceeași grupare economică de întreprinderi de deservire la sol sau de la un operator de aeronave care recurge la handling propriu și care își are sediul principal pe teritoriul Republicii Moldova și furnizează servicii de handling la sol în mai multe state este AAC.

Se consideră că declarația respectivă a fost prezentată tuturor autorităților competente în cauză dacă include informații privind serviciile de handling la sol furnizate pe toate aerodromurile de pe teritoriul Republicii Moldova;

ARGH.GEN.115 Documentația de supraveghere

AAC pune la dispoziția personalului său actele juridice, standardele, normele, publicațiile tehnice și documentele conexe relevante, precum și materiale de orientare, pentru ca acesta să își execute sarcinile și să se achite de responsabilitățile sale.

ARGH.GEN.120 Mijloace acceptabile de punere în conformitate

AAC elaborează mijloace acceptabile de punere în conformitate (AMC), care pot fi utilizate pentru a stabili conformitatea cu Codul aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017 și cu actele sale subsecvente.

ARGH.GEN.125 Informarea organului central de specialitate

a) AAC informează organul central de specialitate în cazul apariției oricăror probleme semnificative legate de punerea în aplicare a prevederilor Codului aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017 și a actelor sale subsecvente adoptate în temeiul acestuia.

b) Fără a aduce atingere RAC-RAASEAC, aprobat prin Ordinul Nr. 119/2020, AAC furnizează Biroului de Investigare a Accidentelor și Incidentelor în Transporturi cât mai curând posibil orice informații semnificative din punctul de vedere al siguranței care rezultă din rapoartele cu privire la evenimente stocate în baza de date națională în conformitate cu punctul 25 din RAC-RAASEAC, aprobat prin Ordinul Nr. 119/2020.

c) AAC, la necesitate, furnizează organului de central de specialitate informațiile semnificative din punctul de vedere al siguranței provenite din rapoartele de securitate a informațiilor pe care le-a primit în temeiul punctului IS.D.OR.230 din anexa nr. 2 la Regulamentul privind stabilirea cerințelor referitoare la managementul riscurilor în materie de securitate a informațiilor cu impact potențial asupra siguranței aviației, aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 722/2025.

ARGH.GEN.135 Reacția imediată la o problemă de siguranță

a) Fără a aduce atingere RAC-RAASEAC, aprobat prin Ordinul Nr. 119/2020 și actelor sale subsecvente, AAC implementează un sistem pentru a colecta, a analiza și a difuza informații privind siguranța.

b) AAC implementează un sistem pentru a analiza orice informație relevantă privind siguranța pe care a primit-o și pentru a transmite, fără întârzieri nejustificate, părților interesate toate informațiile, inclusiv recomandările sau acțiunile corective care trebuie realizate, necesare pentru ca acestea să reacționeze în timp util la o problemă de siguranță ce implică întreprinderi responsabile cu furnizarea de servicii de handling la sol care fac obiectul Codului aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017 și al actelor sale subsecvente.

c) La primirea informațiilor menționate la literele (a) și (b), AAC ia măsuri adecvate pentru soluționarea problemei de siguranță.

d) AAC transmite imediat măsurile luate în conformitate cu litera (c) întreprinderii de deservire la sol, care trebuie să le respecte în temeiul Codului aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017 și al actelor subsecvente.

e) Dacă este cazul, măsurile notificate unei întreprinderi de deservire la sol se notifică și operatorului de aerodrom în cazul în care întreprinderea de handling la sol furnizează serviciile de handling la sol care fac obiectul măsurilor respective.

ARGH.GEN.136 Reacția imediată la un incident sau la o vulnerabilitate în materie de securitate a informațiilor cu impact asupra siguranței aviației

a) AAC implementează un sistem de colectare, analizare și difuzare a informațiilor referitoare la incidentele și vulnerabilitățile în materie de securitate a informațiilor cu impact potențial asupra siguranței aviației, care sunt raportate de întreprinderile de handling la sol. Aceste activități se desfășoară în coordonare cu orice altă autoritate relevantă responsabilă cu securitatea informațiilor sau securitatea cibernetică în interiorul Republicii Moldova, pentru a se spori coordonarea și compatibilitatea sistemelor de raportare.

b) AAC implementează un sistem pentru analizarea oricăror informații relevante semnificative din punctul de vedere al siguranței primite în conformitate cu punctul ARGH.GEN.125 litera (c) și pentru furnizarea fără întârzieri nejustificate către părțile cointeresate și a oricăror informații, inclusiv recomandări sau acțiuni corective de întreprins, necesare pentru ca acestea să reacționeze în timp util la un incident sau la o vulnerabilitate în materie de securitate a informațiilor cu impact potențial asupra siguranței aviației care implică produse, echipamente, persoane sau organizații în conformitate cu prevederile Regulamentului privind stabilirea cerințelor referitoare la managementul riscurilor în materie de securitate a informațiilor cu impact potențial asupra siguranței aviației și modificarea unor hotărâri ale Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 722/2025;

c) La primirea informațiilor menționate la literele (a) și (b), AAC ia măsuri adecvate pentru abordarea impactului potențial al incidentului sau vulnerabilității în materie de securitate a informațiilor asupra siguranței aviației.

d) Măsurile luate în conformitate cu litera (c) se notifică imediat tuturor persoanelor sau întreprinderilor care trebuie să le respecte în temeiul Codului aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017 și al actelor sale subsecvente.

SUBPARTEA MGM

MANAGEMENT

ARGH.MGM.200 Sistemul de management

a) AAC instituie, implementează și menține un sistem de management care include toate elementele următoare:

1. politici și proceduri documentate în vederea descrierii organizării acesteia, a mijloacelor și metodelor sale de obținere a conformității autorității competente cu Codul aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017 și cu actele sale subsecvente, care se țin la zi și servesc drept documente de lucru fundamentale în cadrul AAC pentru toate sarcinile asociate;

2. suficient personal, inclusiv inspectori, pentru a-și îndeplini sarcinile și pentru a se achita de responsabilitățile care îi revin;

3. facilități și spații în birouri adecvate pentru executarea sarcinilor atribuite;

4. o funcție de monitorizare a conformității sistemului de management cu cerințele

relevante și a gradului de adecvare al procedurilor, inclusiv instituirea unui proces de audit intern și a unui proces de management al riscurilor de siguranță;

5. o persoană sau un grup de persoane, care răspund în ultimă instanță în fața cadrelor superioare de conducere ale AAC pentru funcția de monitorizare a conformității.

b) În ceea ce privește personalul menționat la litera (a) subpunctul 2, AAC se asigură că:

1. personalul deține cunoștințe și experiență relevante în domeniul aviației și este pregătit și calificat în mod corespunzător pentru a executa sarcinile atribuite;

2. inspectorii beneficiază de pregătire inițială, pregătire la locul de muncă și pregătire periodică pentru a-și asigura competența continuă, în funcție de calificarea și experiența lor anterioare, la preluarea funcțiilor lor;

3. trebuie instituit un sistem de planificare a disponibilității personalului, pentru a asigura îndeplinirea corespunzătoare a tuturor sarcinilor.

c) Funcția de monitorizare a conformității menționată la litera (a) subpunctul 4 trebuie să includă un sistem de transmitere a constatărilor auditului către cadrele superioare de conducere ale AAC în vederea asigurării implementării unor acțiuni corective, după caz.

d) Pentru fiecare domeniu de activitate, inclusiv pentru sistemul de management, AAC atribuie unei persoane sau mai multora răspunderea generală pentru gestionarea sarcinilor menționate la litera (a).

e) În plus față de cerințele de la litera (a), sistemul de management instituit și menținut de AAC trebuie să respecte anexa nr. 1 (partea IS.AR) la Regulamentul privind stabilirea cerințelor referitoare la managementul riscurilor în materie de securitate a informațiilor cu impact potențial asupra siguranței aviației, aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 722/2025 pentru a asigura managementul corespunzător al riscurilor în materie de securitate a informațiilor care pot avea un impact asupra siguranței aviației.

ARGH.MGM.205 Atribuirea de sarcini entităților calificate

a) AAC poate atribui entităților calificate sarcini legate de înregistrarea declarațiilor sau de supravegherea continuă a întreprinderilor de handling la sol care fac obiectul Codului aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017 și al actelor sale subsecvente.

b) Atunci când atribuie sarcini unei entități calificate, AAC se asigură că:

1. dispune de un sistem pentru evaluarea inițială și continuă a conformității entității calificate.

2. sistemul menționat la subpunctul 1 și rezultatele evaluărilor sunt documentate

3. a încheiat un acord documentat cu entitatea calificată, aprobat de ambele părți la nivelul de conducere corespunzător, care definește în mod clar:

(i) sarcinile care trebuie executate;

(ii) declarațiile, rapoartele și evidențele care trebuie furnizate;

(iii) condițiile tehnice care trebuie îndeplinite la executarea sarcinilor respective;

(iv) acoperirea responsabilității aferente;

(v) protecția acordată informațiilor obținute în cursul executării unor astfel de sarcini.

c) AAC stabilește proceduri pentru a se asigura că toate informațiile referitoare la

prezentarea unei declarații de către o întreprindere de deservire la sol sunt comunicate prompt între AAC și entitatea calificată.

d) AAC se asigură că procesul de audit intern și procesul de management al riscurilor în materie de siguranță menționate la punctul ARGH.MGM.200 litera (a) subpunctul 4 din prezenta anexă vizează toate sarcinile legate de acceptarea declarațiilor sau sarcinile de supraveghere continuă executate în numele său.

e) Pentru supravegherea conformității întreprinderii de handling la sol cu punctul ORGH.MGM.201 din anexa nr. 1 din prezentul Regulament, AAC poate atribui sarcini entităților calificate în conformitate cu litera (a) sau oricărei autorități relevante responsabile cu securitatea informațiilor sau securitatea cibernetică în interiorul statului. Atunci când atribuie sarcini, AAC se asigură că:

1. toate aspectele legate de siguranța aviației sunt coordonate și luate în considerare de AAC sau de altă entitate după caz;

2. rezultatele activităților de supraveghere desfășurate de AAC sau de altă entitate după caz, sunt integrate în dosarele generale de supraveghere ale întreprinderii de handling la sol;

3. propriul sistem de management al securității informațiilor, instituit în conformitate cu punctul ARGH.MGM.200 litera (e), acoperă toate sarcinile de supraveghere continuă efectuate în numele său.

ARGH.MGM.210 Schimbări în sistemul de management

a) AAC dispune de un sistem pentru identificarea schimbărilor care îi afectează capacitatea de a-și executa sarcinile și de a se achita de responsabilitățile prevăzute în Codul aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017 și în actele sale subsecvente. Respectivul sistem îi permite să ia măsurile necesare pentru a garanta că sistemul său de management rămâne adecvat și eficace.

b) AAC își actualizează sistemul de management pentru a reflecta rapid orice modificare a Codului aerian al Republicii Moldova 301/2017 și a actelor sale subsecvente.

c) AAC, notifică organul central de specialitate schimbările care îi afectează capacitatea de a-și executa sarcinile și de a se achita de responsabilitățile prevăzute în Codul aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017 și în actele sale subsecvente.

ARGH.MGM.211 Modificări ale sistemului de management al securității informațiilor al unei întreprinderi de deservire la sol

a) Pentru modificările gestionate și notificate AAC în conformitate cu procedura prevăzută la punctul IS.D.OR.255 litera (a) din anexa nr. 2 la Regulamentul privind stabilirea cerințelor referitoare la managementul riscurilor în materie de securitate a informațiilor cu impact potențial asupra siguranței aviației, aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 722/2025, AAC include examinarea acestor modificări în supravegherea sa continuă, în conformitate cu principiile stabilite la punctul ARGH.OVS.300 din prezenta anexă. În cazul în care se constată o neconformitate, AAC, acționează în conformitate cu punctul ARGH.OVS.325 din prezenta anexă.

b) Pentru alte modificări menționate la punctul IS.D.OR.255 litera (b) din anexa nr. 2

la Regulamentul privind stabilirea cerințelor referitoare la managementul riscurilor în materie de securitate a informațiilor cu impact potențial asupra siguranței aviației, aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 722/2025, AAC trebuie să verifice conformitatea întreprinderii de handling la sol cu cerințele aplicabile în cadrul sarcinilor de supraveghere.

ARGH.MGM.215 Evidența documentelor

a) AAC instituie un sistem de evidență care să asigure stocarea adecvată, accesibilitatea și trasabilitatea sigură a:

1. politicilor și procedurilor documentate ale sistemului de management;
2. pregătirii, calificării și autorizării personalului autorității competente;
3. dacă este cazul, atribuirii de sarcini entităților calificate, cuprinzând elementele impuse de ARGH.MGM.205, precum și detaliile sarcinilor atribuite;
4. procesului de declarare și supravegherii continue a întreprinderilor responsabile cu furnizarea de servicii de handling la sol;
5. evaluării și notificării către agenție a AltMoC propuse de organizațiile responsabile cu furnizarea de servicii de handling la sol și evaluării AltMoC utilizate chiar de AAC;
6. constatărilor, a acțiunilor corective și a datei de încheiere a acestora, precum și a observațiilor;
7. măsurilor de asigurare a respectării legii luate;
8. informațiilor privind siguranța și măsurilor subsecvente;
9. utilizării dispozițiilor privind flexibilitatea

b) AAC păstrează o listă actualizată a tuturor declarațiilor pe care le-a primit.

c) Evidențele menționate la literele (a) și (b) se păstrează timp de minimum cinci ani, sub rezerva respectării legislației aplicabile a Republicii Moldova în materie de protecția datelor.

SUBPARTEA OVS

SUPRAVEGHERE ȘI ASIGURAREA RESPECTĂRII LEGII

ARGH.OVS.300 Supraveghere

a) În cursul procesului de supraveghere, AAC verifică următoarele două aspecte:

1. conformitatea continuă a întreprinderii de handling la sol cu prezentul Regulament și cu termenii declarației sale;
2. implementarea măsurilor de siguranță adecvate impuse de AAC în conformitate cu punctul ARGH.GEN.135.

b) Supravegherea menționată la litera (a):

1. este susținută de o documentație menită să furnizeze personalului AAC îndrumări privind exercitarea funcțiilor sale;
2. furnizează întreprinderii de handling la sol în cauză rezultatele supravegherii;
3. se bazează pe audituri și inspecții, inclusiv inspecții la platformă și inspecții

neanunțate, după caz;

4. furnizează către AAC dovezile necesare dacă trebuie luate măsuri suplimentare, inclusiv măsurile menționate la punctul ARGH.OVS.325 litera (d).

c) Sfera supravegherii ține seama de rezultatele activităților de supraveghere anterioare ale AAC și de prioritățile în materie de siguranță identificate în Planul național pentru siguranța zborurilor.

d) AAC colectează și prelucrează orice informație considerată utilă pentru supraveghere și supravegherea bazată pe riscuri, inclusiv pentru inspecțiile neanunțate, după caz.

e) În cazul în care mai multe autorități competente sunt responsabile de supravegherea aceleiași organizații, supravegherea se efectuează în conformitate cu punctul ARGH.OVS.330.

f) În ceea ce privește supravegherea conformității întreprinderii cu punctul ORGH.MGM.201 din anexa nr. 1 la prezentul Regulament, în plus față de respectarea dispozițiilor de la literele (a)-(d) de la acest punct, AAC examinează orice exceptare acordată în temeiul punctului IS.D.OR.200 litera (e) din anexa nr. 2 la Regulamentul privind stabilirea cerințelor referitoare la managementul riscurilor în materie de securitate a informațiilor cu impact potențial asupra siguranței aviației, aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 722/2025, în urma ciclului de audit de supraveghere aplicabil și ori de câte ori sunt implementate modificări ale domeniului de activitate al întreprinderii.

ARGH.OVS.305 Programul de supraveghere

a) AAC instituie și menține un program de supraveghere care cuprinde activitățile de supraveghere prevăzute la ARGH.OVS.300.

b) Programul de supraveghere se elaborează și se pune în aplicare ținând seama de următoarele elemente:

1. serviciile furnizate de întreprinderea de handling la sol;

2. complexitatea întreprinderii de handling la sol;

3. rezultatele supravegherii anterioare, după caz;

4. evaluarea riscurilor asociate serviciilor de handling la sol furnizate de întreprinderea de handling la sol și expunerea la risc a acesteia;

5. performanța în materie de siguranță a întreprinderii de handling la sol, după caz.

c) AAC aplică un ciclu de planificare a supravegherii care nu depășește 48 de luni, începând de la data primirii declarației inițiale. Programul de supraveghere și planificarea supravegherii reflectă performanța în materie de siguranță a întreprinderii de handling la sol, precum și expunerea la risc a acesteia. Ciclul de supraveghere cuprinde audituri și inspecții, inclusiv inspecții neanunțate, după caz.

d) Ciclul de planificare a supravegherii poate fi extins până la maximum 72 de luni dacă AAC a constatat că, în decursul ciclului de audit anterior:

1. întreprinderea de handling la sol a demonstrat un sistem de management eficace, inclusiv monitorizarea conformității, o identificare eficientă a pericolelor în materie de siguranță a aviației și un management eficace al riscurilor asociate;

2. întreprinderea de handling la sol a demonstrat continuu, în conformitate cu punctul

ORGH.GEN.130 din anexa nr. 1 la prezentul Regulament, că ține complet sub control toate schimbările;

3. nu s-au emis constatări de nivel 1;

4. toate acțiunile corective au fost aplicate în termenul acceptat sau prelungit de AAC în conformitate cu punctul ARGH.OVS.325 litera (d) din prezenta anexă.

e) Ciclul de supraveghere poate fi redus dacă există dovezi potrivit cărora performanța în materie de siguranță a întreprinderii de handling la sol a scăzut sau în cazul în care pericolele specifice din condițiile locale de pe aerodromul de operare necesită o supraveghere sporită.

f) Programul de supraveghere cuprinde înregistrări ale datelor la care trebuie să aibă loc auditurile și inspecțiile și ale datelor la care s-au efectuat acestea.

ARGH.OVS.315 Sarcini de supraveghere

a) AAC responsabilă cu supravegherea unei întreprinderi care furnizează servicii de handling la sol pe aerodromurile din Republica Moldova se asigură că în cursul unui ciclu de supraveghere se verifică toate aspectele următoare:

1. conformitatea cu anexa nr. 1 la prezentul Regulament:

(i) sistemul de management al întreprinderii, inclusiv structura organizațională, procesele, programele și procedurile aplicabile întreprinderii de handling la sol în ansamblu;

(ii) politicile și procesele de siguranță, sistemul de management al siguranței, inclusiv identificarea pericolelor, evaluarea și atenuarea riscurilor, inclusiv atenuarea riscurilor în materie de siguranță specifice contextului operațional de pe aerodromul (aerodromurile) care face (fac) obiectul supravegherii;

(iii) procesul de raportare a problemelor de siguranță și a evenimentelor și rapoartele referitoare la stația (stațiile) care face (fac) obiectul supravegherii;

(iv) gestionarea modificărilor menționate la punctul ORGH.GEN.130 din anexa nr. 1 la prezentul Regulament;

(v) funcția de monitorizare a conformității;

(vi) sistemul de evidență a documentelor și de documentare, inclusiv manualul de handling la sol;

(vii) programele de pregătire în materie de handling la sol, inclusiv evidențele referitoare la pregătire;

(viii) programul de întreținere a echipamentelor de deservire la sol;

(ix) orice alte procese, programe și proceduri organizaționale generale care intră în sfera declarației întreprinderii de handling la sol și care se aplică întreprinderii respective în ansamblu;

2. conformitatea cu cerințele operaționale din anexa nr. 2 la prezentul Regulament.

b) Atunci când supraveghează o întreprindere care furnizează servicii de handling la sol în mai multe state, se aplică dispozițiile de la punctul ARGH.OVS.330.

ARGH.OVS.320 Declarația întreprinderilor de handling la sol

a) La primirea unei declarații din partea unei întreprinderi de deservire la sol, AAC

confirmă primirea declarației sau a notificării modificării, inclusiv alocarea unui număr de referință individual, și verifică dacă aceasta conține toate informațiile prevăzute la punctul ORGH.DEC.100 și, în cazul notificării modificărilor, la punctul ORGH.GEN.130 din anexa nr. 1 la prezentul Regulament. Depunerea declarației nu scutește întreprinderea de handling la sol de îndeplinirea cerințelor pentru certificarea inițială în modul prevăzut de Regulamentul privind procedurile administrative referitoare la întreprinderile de deservire la sol.

b) În cazul în care declarația nu este completată în mod corespunzător sau conține informații care nu sunt conforme cu punctul ORGH.DEC.100 și cu apendicele la subpartea ORGH.DEC din anexa nr. 1 la prezentul Regulament, AAC notifică întreprinderea de handling la sol elementele lipsă sau incorecte și solicită informații suplimentare. Dacă se consideră necesar, AAC efectuează o inspecție a întreprinderii de handling la sol. Dacă neconformitatea este confirmată, AAC trebuie să acționeze în conformitate cu punctul ARGH.OVS.325.

c) În cazul în care declarația conține informații cu privire la faptul că întreprinderea de handling la sol furnizează sau intenționează să furnizeze servicii și pe aerodromuri din alte state, AAC care primește declarația sau notificarea modificării se asigură că toate celelalte autorități competente în cauză sunt informate și au acces la declarație, la notificarea modificării și la toate documentele conexe.

ARGH.OVS.325 Constatări, observații, acțiuni corective și măsuri de asigurare a respectării cadrului normativ național

a) AAC dispune de un sistem de analiză a constatărilor pentru a stabili semnificația acestora la nivelul siguranței și de gestionare a acestora cu scopul de:

1. a asigura stabilirea conformității cu prezentul Regulament cât mai curând posibil;
2. a preveni reparația acestora.

b) AAC emite o constatare de nivel 1 în cazul în care detectează orice neconformitate semnificativă cu prezentul Regulament sau a declarației prezentate, care reduce siguranța zborului sau siguranța la sol sau o periclitează grav.

Constatățile de nivel 1 cuprind, în special, următoarele:

1. orice neacordare a accesului autorității competente la instalațiile întreprinderii de handling la sol în temeiul punctului ORGH.GEN.140 din anexa nr. 1 la prezentul Regulament în timpul programului normal de funcționare și după două solicitări scrise;

2. orice dovadă a unor practici neregulate sau a utilizării frauduloase a declarației;
3. lipsa unui manager responsabil.

c) AAC emite o constatare de nivel 2 în cazul în care detectează orice neconformitate cu prezentul Regulament sau a declarației prezentate, care nu este clasificată drept constatare de nivel 1 și care ar putea reduce siguranța zborului sau siguranța la sol sau care ar putea să o pericliteze.

d) În cazul în care, în cursul unei investigații sau al supravegherii sau prin orice alte mijloace, AAC constată că întreprinderea de handling la sol nu respectă prezentul Regulament sau declarația prezentată în conformitate cu punctul ORGH.DEC.100 din

regulamentul respectiv, AAC:

1. formulează o constatare, o înregistrează, o comunică în scris reprezentantului întreprinderii de handling la sol și stabilește o perioadă de timp rezonabilă în decursul căreia întreținerea trebuie să ia măsurile specificate la punctul ORGH.GEN.150 din anexa nr. 1 la prezentul Regulament, astfel cum este prevăzut în Codul aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017.

2. în cazul constatărilor de nivel 1, dacă întreținerea de deservire la sol nu depune o acțiune corectivă acceptabilă în conformitate cu punctul ORGH.GEN.150 din anexa nr. 1 la prezentul Regulament, autoritatea ia măsuri imediate și adecvate pentru a limita sau a interzice activitățile de handling la sol afectate de neconformitate până când întreținerea în cauză a întreprins acțiunile corective menționate la subpunctul 1; AAC evaluează dacă neînchiderea unei constatări de nivel 1 de afectează operarea pe aerodromurile aflate sub supravegherea lor și iau măsurile corespunzătoare pe baza evaluării respective;

3. în cazul constatărilor de nivel 2:

(i) solicită întreprinderii să prezinte un plan de acțiuni corective care să includă o perioadă de implementare corespunzătoare naturii constatării care, inițial, să nu fie mai lungă de trei luni; la sfârșitul perioadei și în funcție de natura constatării, AAC poate prelungi perioada inițială sub rezerva unei revizuirii satisfăcătoare de către întreprindere a planului inițial de acțiuni corective cu care a fost de acord;

(ii) evaluează planul de acțiuni corective propus de întreprindere și, dacă în evaluare se concluzionează că acesta este suficient pentru a soluționa neconformitatea (neconformitățile), îl acceptă.

În cazul în care întreținerea de deservire la sol nu depune un plan de acțiuni corective acceptabil sau nu execută planul de acțiuni corective în termenul acceptat sau prelungit de AAC, AAC poate transforma constatarea de nivel 2 într-o constatare de nivel 1 și poate lua măsurile prevăzute la subpunctul 2;

4. la aplicarea acțiunilor enumerate la subpunctele 2 și 3, AAC se asigură că nu se împiedică continuitatea operării și furnizarea serviciilor de handling la sol pe aerodromul respectiv;

5. ia orice alte măsuri de asigurare a respectării legii necesare pentru a asigura închiderea neconformității și, dacă este cazul, remediază consecințele acesteia;

e) AAC informează operatorul de aerodrom în cauză cu privire la constatările referitoare la întreținerea de deservire la sol dacă acestea sunt relevante pentru siguranța aerodromului respectiv.

f) pentru cazurile care nu necesită constatări de nivel 1 sau de nivel 2, AAC poate emite observații.